

«Tid for taktskifte i Møre og Romsdal»

- Strategier for bærekraftige kommuner

Innovasjonsseminaret 2026

17. September 2026

Håvard Moe, partner/daglig leder og Geir Vinsand, partner NIVI Analyse as

Om NIVI

Kort om Håvard

- Partner/daglig leder i NIVI Analyse AS
 - Jobber særlig med spørsmål knyttet til kommuneøkonomi, omstilling, strategi, Kommunekompass, kommunesammenslutninger, ledelse- og organisasjonsutvikling, samt administrative og politiske analyser
 - Juryleder Framsikt-prisen for «Beste helhetlig virksomhetsstyring»
 - Prosjektleder KOMØK-konferansen i 15 år
- Rådgiver KS-Konsulent as fra 2003 – KS fra 2000
- Ledererfaring fra Oslo kommune
- Utdannet cand.mag UiO (sosiologi, historie, statsvitenskap) og Master of Management BI (strategi, økonomi, ledelse og scenarier).

hm@nivianalyse.no

48 14 88 13

Håvard Moe

Kort om Geir

- Partner/grunnlegger av NIVI Analyse AS
 - Jobber særlig med reform av kommunesystemet med vekt på kommunestruktur og interkommunalt samarbeid. Har vært utreder for landets to eneste samkommuner, jobbet med frikommuneforsøk og utvikling av nye kommunemodeller i bl.a. Nordland og i Finnmark. Deltok i KDDs nullpunktmåling for kommunereformen og jobber nå med to oppdrag for kommunekommisjonen. Har også samfunnssikkerhet og beredskap som arbeidsfelt.
 - Var hovedsekretær for Christiansenutvalget som vurderte kommune- og fylkesinndelingen på begynnelsen av 1990-tallet. Jobbet med oppfølgende stortingsmelding i KDD. Har også jobbet i næringsdepartementet.
 - Jobbet 7 år i Agenda Utredning og Utvikling fra år 2000. Startet NIVI Analyse AS i 2007. Partner i nye NIVI fra 2026.
 - Master i ressursøkonomi/naturforvaltning fra Universitetet for miljø og biovitenskap (NMBU)

gv@nivianalyse.no

97 52 57 51

Geir Vinsand

To perspektiver

- Styringskulturen:
 - Utfordringene, evnen og viljen (Håvard)
- Grunnstrukturen:
 - Kommunestrukturen og samarbeidsstrukturen (Geir)

(Fylkes)Kommunene Håvard hadde oppdrag for i 2025

- Longyearbyen
- Lindenes
- Utsira
- Karasjok
- Sunnfjord
- Karlsøy
- Tyssvær
- Flesberg
- Åsnes
- Moskenes
- Vestland Fylkeskommune
- Åsnes
- Øksnes
- Heim
- Dovre
- Andøy
- Kvam
- Nordland Fylkeskommune
- Narvik
- Salangen
- Nesna
- Flesberg
- Gjerderum
- Karlsøy
- Larvik
- Tromsø
- Vågan
- Brønnøy
- Sømna
- Lesja
- Gjøvik
- Frøya
- Senja
- Modum
- Midtre Gauldal
- Løten
- Østfold Fylkeskommune
- Utsira
- Ørland
- Gjesdal
- Molde
- Steigen
- Farsund
- Åfjord
- Halden
- Værøy
- Leirfjord
- Gjemenes
- Alver
- Bjørnafjorden
- Vinje
- Nærøysund
- Skjervøy
- Vestfold Fylkeskommune
- Lødingen
- Statsforvalterne i Trøndelag
- Framsikt
- Hellesfellskapet Trøndelag
- Kommunedirektørforum i Trøndelag, Viken og M&R
- Furene
- Økonomiforum FK
- KS Agenda
- Kopano
- DFØ
- Helgelandsrådet
- Tannhelsetjenestene i fylkene (x 5)

Det kommer til å gå godt!!

(spørsmålet er bare hva som er igjen av kommunesektoren slik vi kjenner den i dag i 2040)

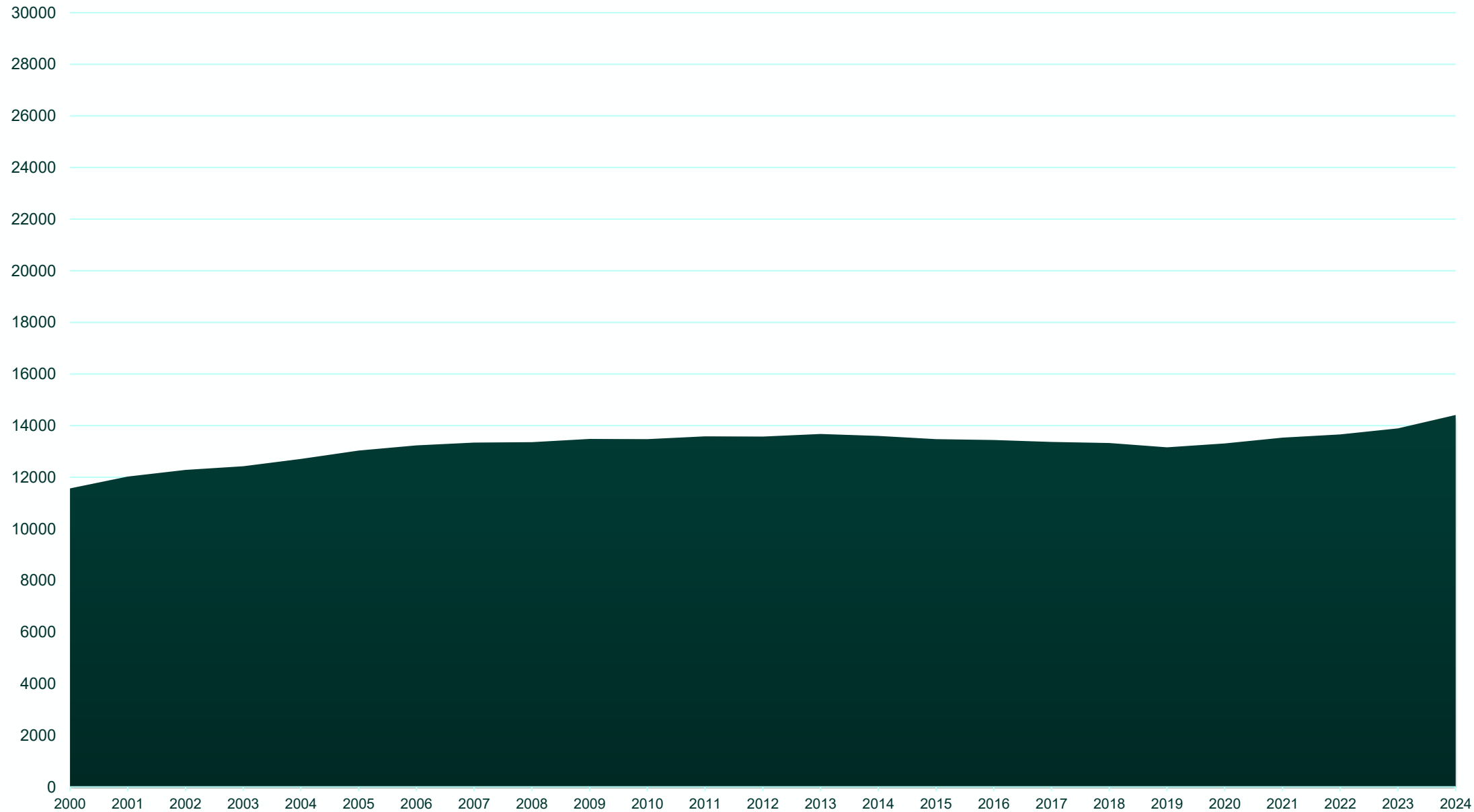
- Først; Det er veldig mange kommuner som klarer seg veldig bra!
 - Man ringer gjerne en konsulent når det ikke går så bra
- Men «strekket i laget» begynner å bli ubehagelig stor
 - Jeg/vi ser kommuner der innbyggerne rettssikkerhet er mer enn bare truet
- Har ikke talt opp (og dette er bare tenk på et tall) men gjetter på at det i dag er 20-30 kommuner som ikke er i nærheten av å få til å løse oppdraget slik det er forventet – og tallet er kraftig økende
 - Skal staten styre kommunesektoren på bakgrunn av hvordan de 50 beste kommunene løser oppdraget eller hvordan de 50 dårligste gjør det?

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

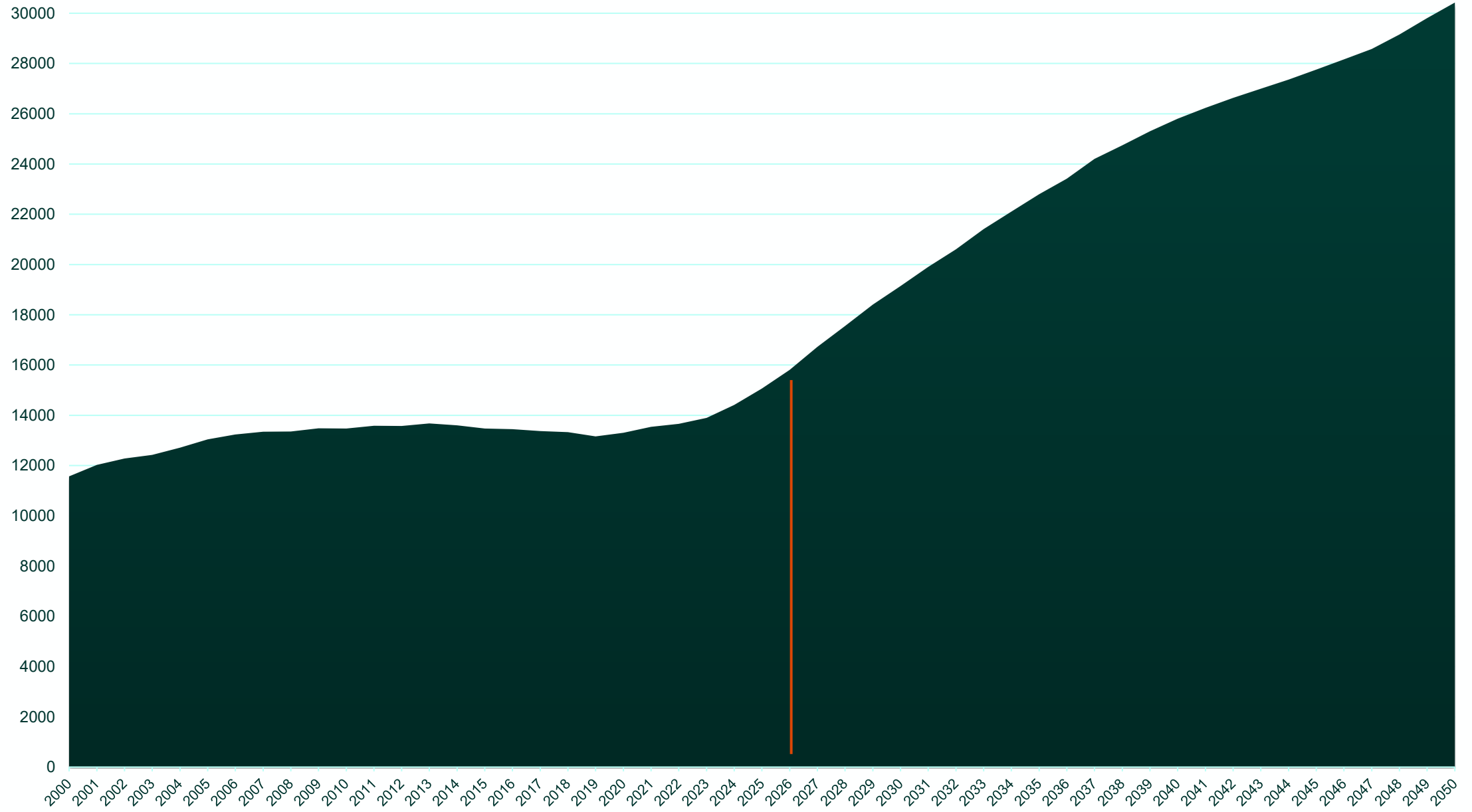

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

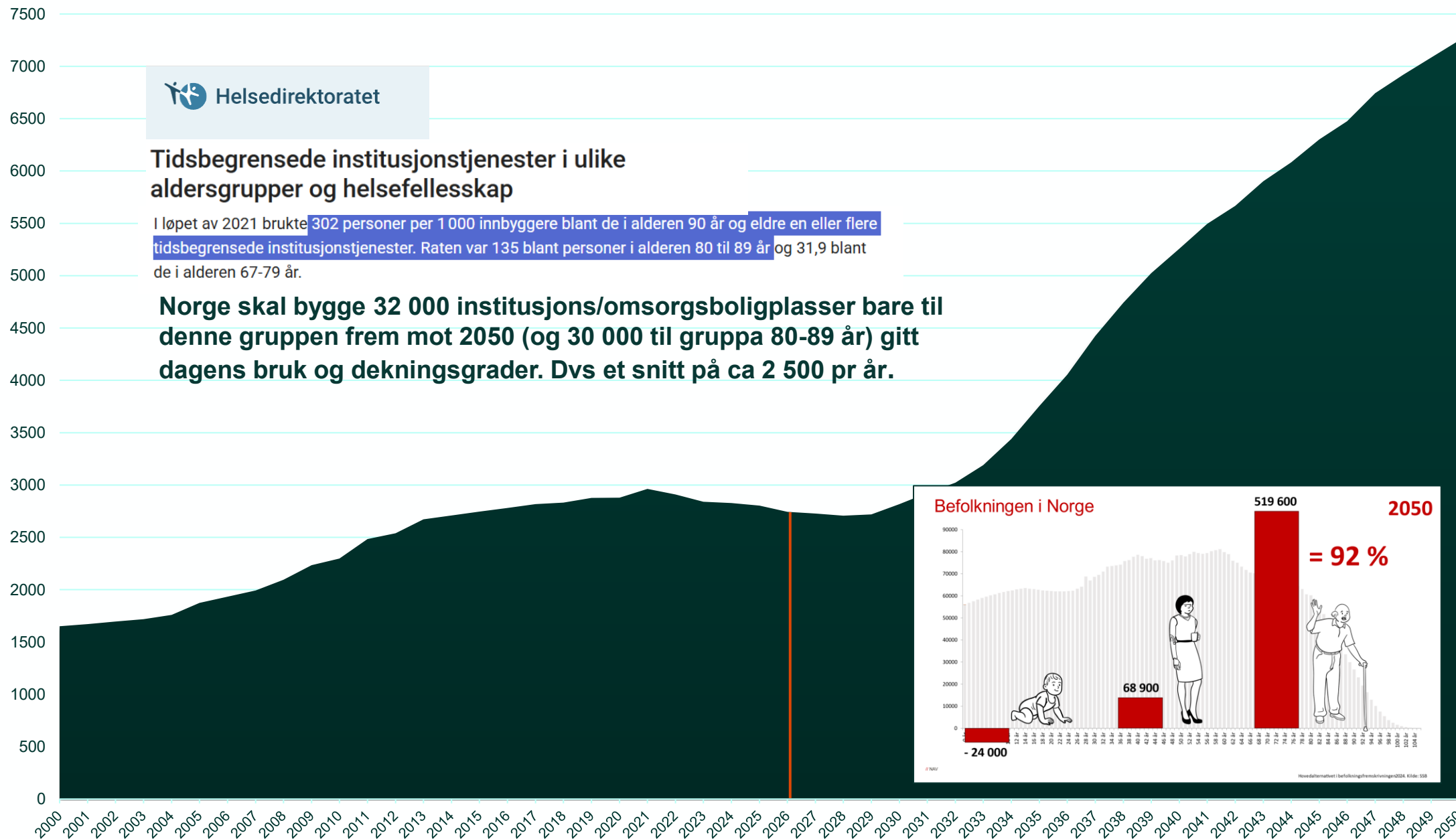
Antall innbyggere 80+ i Møre og Romsdal

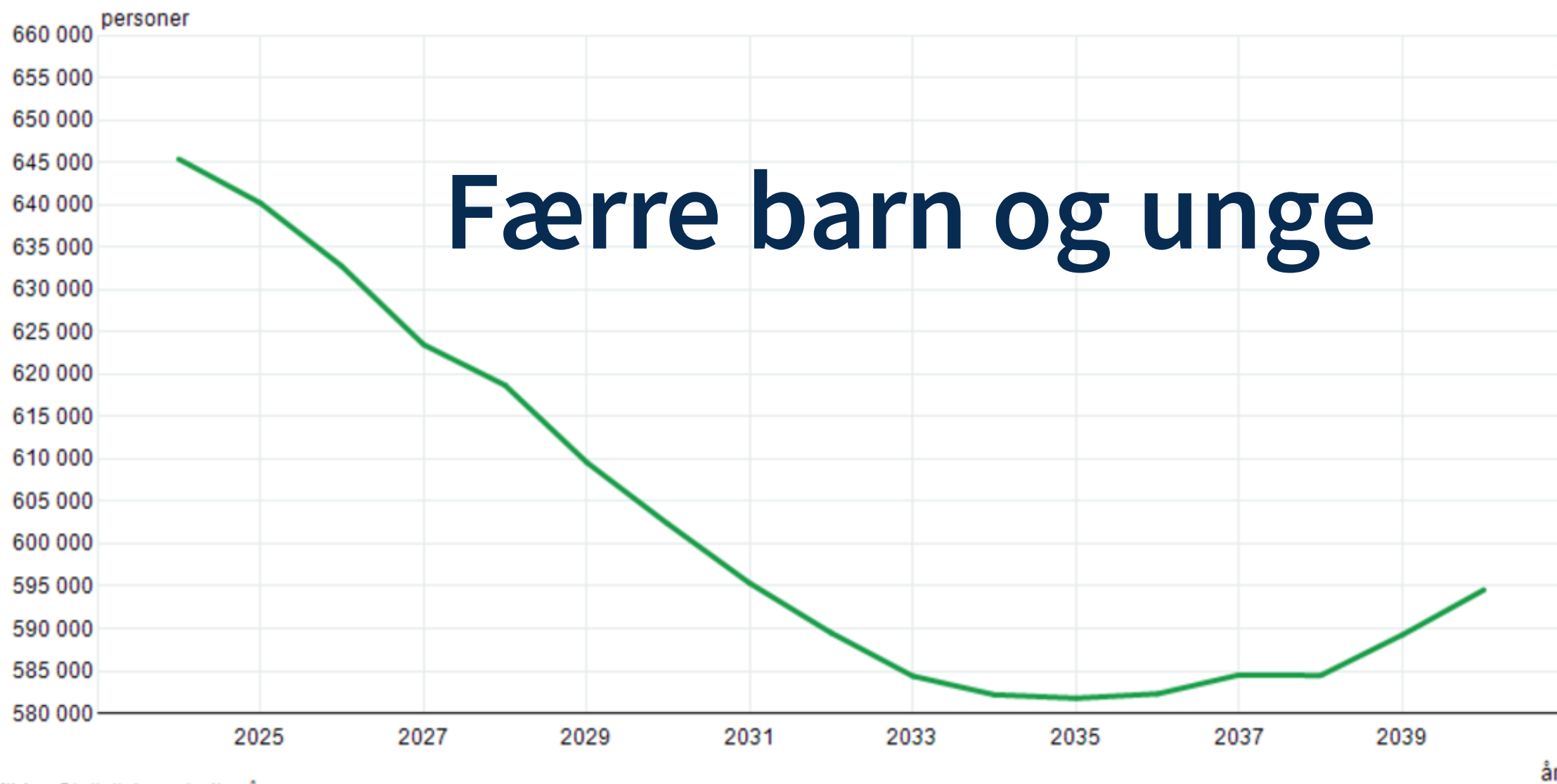
Antall innbyggere 80 + i Møre og Romsdal

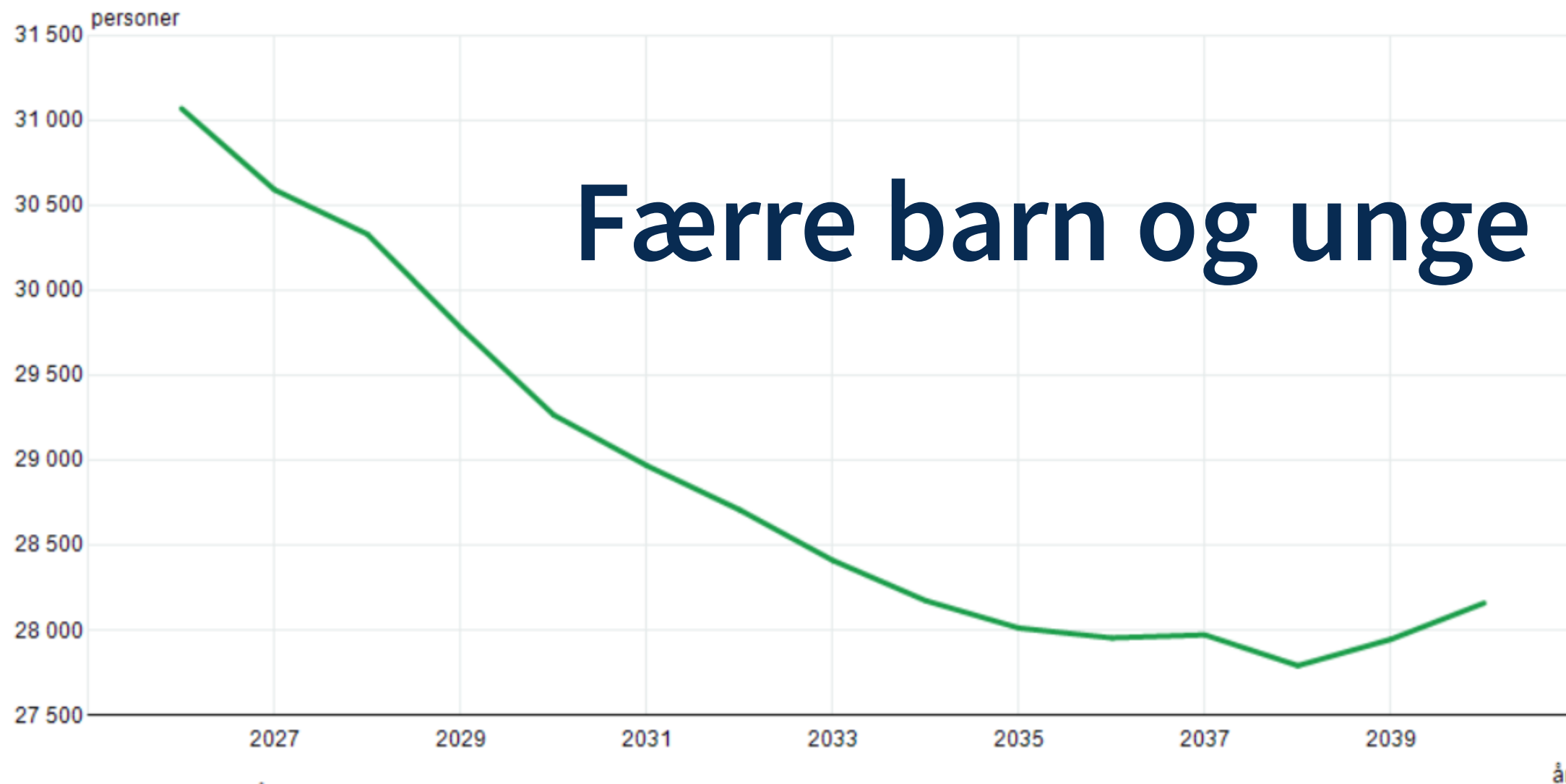
Antall innbyggere 90 + i Norge

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), 6-15 år.

14746: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Møre og Romsdal, 6-15 år.

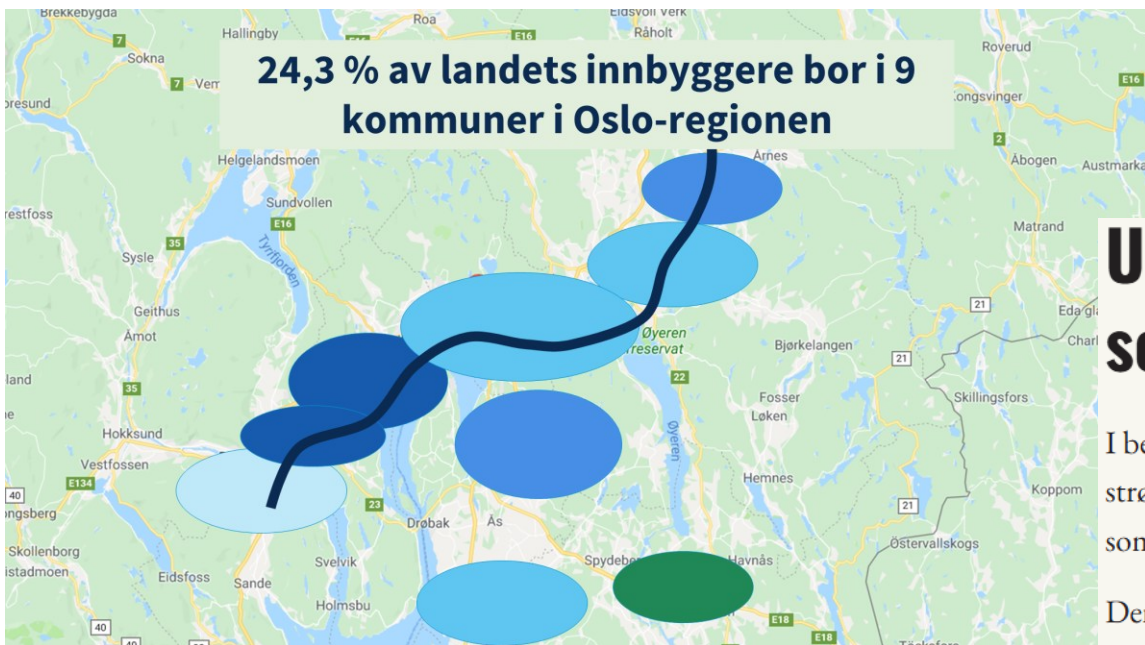

I 2023 bor 52 % av alle innbyggere i Norge i de 25 største kommunene

Fortsatt økning i hvor mange som bor i tettstedene

Det bodde 65.407 flere personer i et tettsted per 1. januar 2024 enn på samme tid i fjor. De store tettstedene har størst vekst.

24,3 % av landets innbyggere bor i 9 kommuner i Oslo-regionen

Ukrainske flyktninger påvirket sentraliseringen

I begynnelsen av 2025 var det en større andel ukrainske flyktninger i distriktskommuner enn i sentrale strøk. Ukrainsk innvandring fortsetter dermed å dempe sentraliseringen i Norge. Årsaken er at ukrainerne som kom til Norge i 2024, som i 2022 og 2023, i stor grad ble bosatt i distriktene.

Denne skjevfordelingen av hvor ukrainerne ble bosatt bidro også til at kommuner med høy til- eller frastrømming av ukrainske flyktninger fikk et stort avvik i befolkningsveksten sammenliknet med prognosene fra Telemarksforskning og SSB.

Det er dog ventet at mange av de ukrainske flyktningene vil flytte til mer sentrale strøk — samt at antallet nye flyktninger vil avta — i årene som kommer. Dermed kan effekten på sentralisering snu, og føre til sterkere sentralisering.

Kommunesektorens største trussel; Hva hvis det blir fred i Ukraina og alle flyktningene reiser hjem?

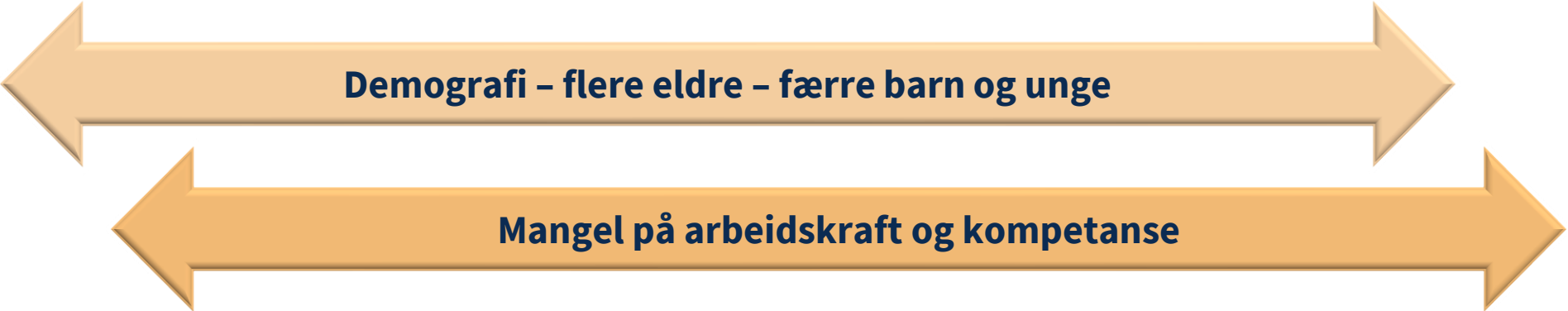

<https://www.vg.no/nyheter/i/zAyUw/eide-og-brenna-i-kyiv-forbereder-retur-for-90-000-ukrainere>

<https://www.nrk.no/norge/25.000-ukrainere-i-norge-aner-ikke-om-de-ma-dra-1.18014541>

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

(i 2040)

Vil trenge 180.000 flere i helsevesenet (i 2060)

Framover vil Norge få flere eldre, færre unge og på kort sikt mer penger å rutte med. Men i helsevesenet tiker en stor mangel på arbeidskraft som politikerne ikke kan kjøpe seg ut av.

SSB: Norge vil mangle 28 000 sykepleiere i 2035

[Karoline Johannessen Litland](#)
Journalist

[Anders Børringbo](#)
Journalist

Publisert 9. aug. 2024 kl. 11:45
Oppdatert 12. aug. 2024 kl. 15:42

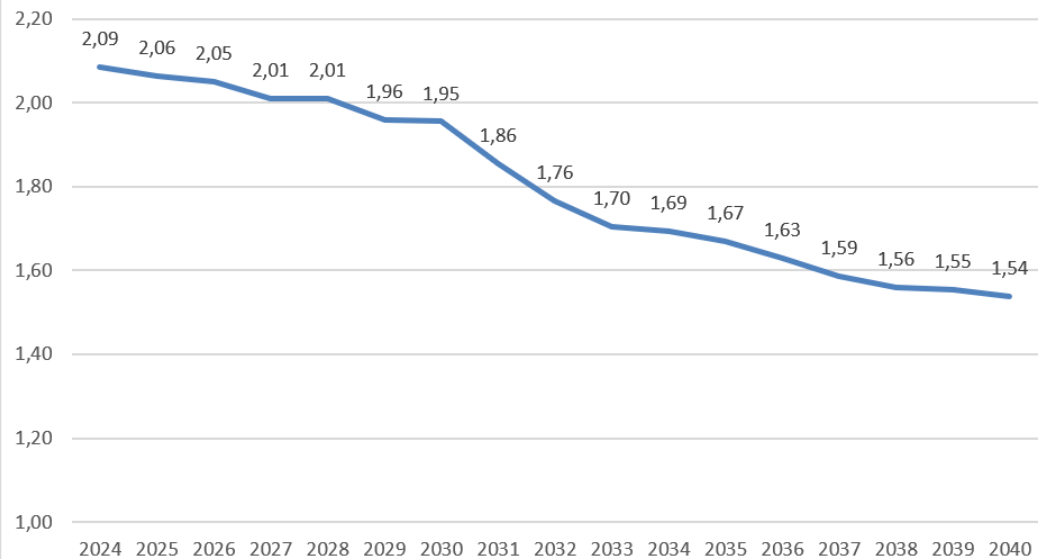

velferd de neste tiårene.

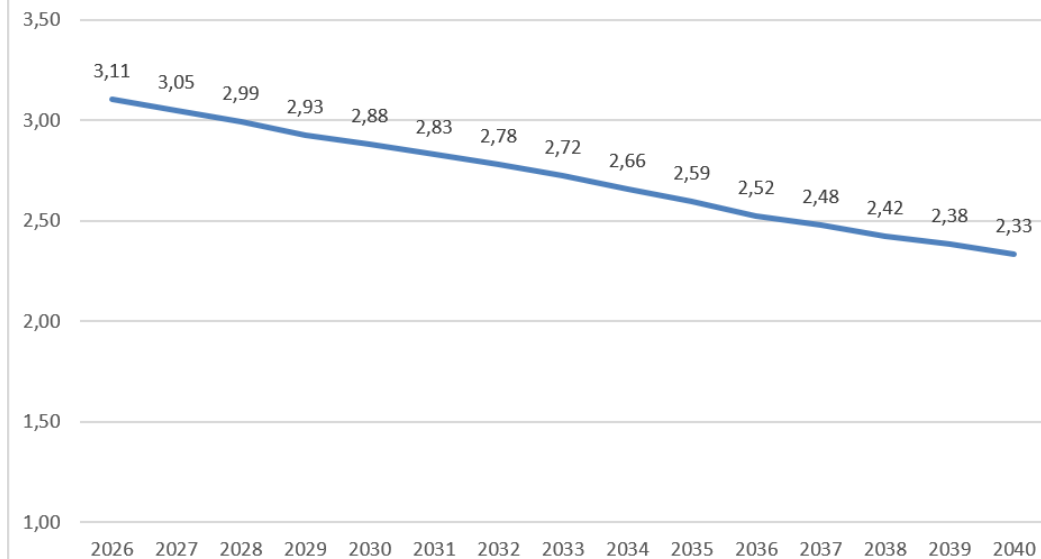
FOTO: JAVAD PARSA / NTB

<https://www.nrk.no/norge/slik-vil-norge-endres-framover -vil-trenge-180.000-flere-i-helsevesenet-1.16995492>

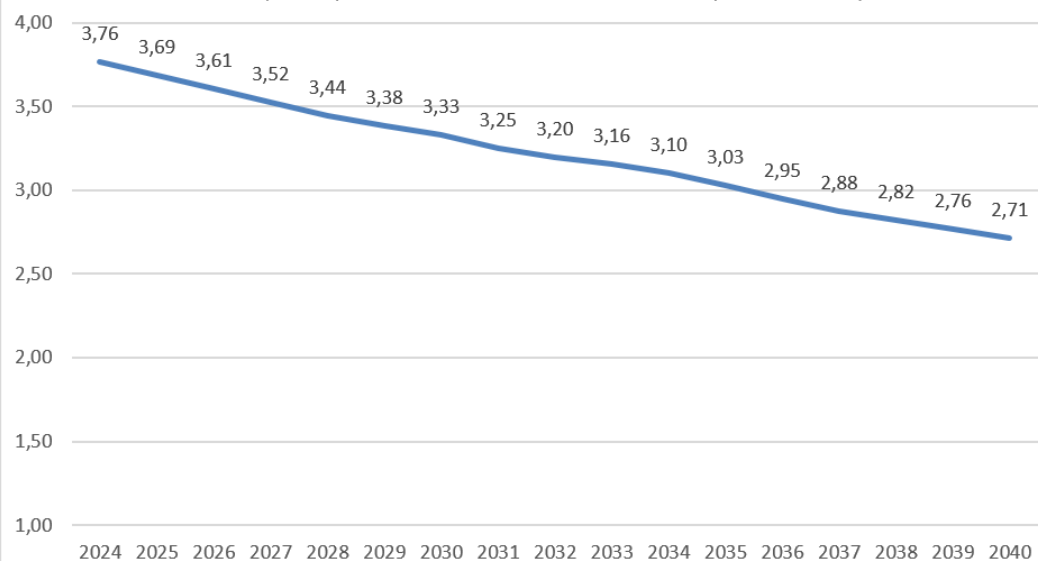
Alderbæreevne Vanylven
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

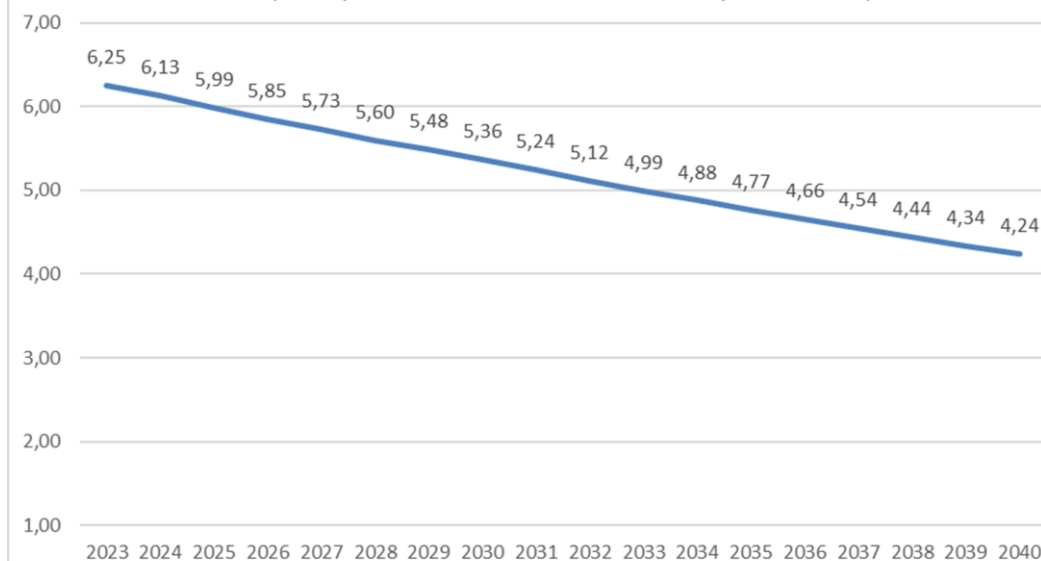
Alderbæreevne Kristiansund
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Alderbæreevne Ålesund
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Alderbæreevne Oslo
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Brukte 12 millioner på helsevikarar i fjor

22. feb.

omsorgs

Budsjettet sprekker med millioner etter vikarinnleie

18. nov. 2024 — Kommunedirektør Brit Skjevling har mange år bak seg som kommunedirektør i Vega, men aldri før har hun opplevd et så stort budsjettsprek som

Sykepleiervikar Amalie (26) kostet Fauske kommune 170.000 på én måned

Norske kommuner styrer mot milliardunderskudd. Likevel kaster de penger etter sykepleierne. – Jeg har kjent litt på dårlig samvittighet, sier Amalie Nielsen, som jobber i privat bemanningsbyrå.

Lokker sykepleiere med 200.000 mer i lønn

Distriktskommunen Røyrvik sliter med å skaffe helsepersonell, og har enorme utgifter til vikarbyrå. Nå jekker de opp lønna i hundretusenklassen.

En del av det er å gi sykepleiere et lønnsloft på 200.000 kroner. For helsefagarbeidere øker de lønna med 100.000.

Reitan forklarer at kommunen betaler 1,6 millioner per sykepleier når de leier inn. For en helsefagarbeider er det snakk om nesten 1,3 millioner.

Lena Erikke Hatland Journalist

Håvard Grenli Journalist

Publert i dag kl. 05:25

Arbeidskraft har blitt helt kokodyr i deler av landet...

Får 1,3 mill. i 60 prosent stilling: – Ei fin avveksling frå å bu i Oslo

Legar vil bruke mindre tid i travle Oslo mot 1,3 millionar for ei 60 prosent stilling i vesle Hattfjelldal. Frå 2015 til 2023 har fleire innført «nordsjøturnusen».

Bodø spyr ut penger til vikarbyrå – øker med 30 millioner kroner hvert år

Kommunen bruker 160 000 på innleie per måned: – Vi burde vært tidligere på banen

De brukte mest på vikarsykepleiere per innbygger

Så mye penger brukte kommunene per innbygger på innleie av sykepleiere i 2025.

116 kommuner brukte ikke penger på innleie av sykepleiere i 2025.

Søk etter kommune

Kommune	Per innbygger	Totale utgifter
Smøla	10 813	23 443 264

Hele kommunen kan få firedagersuke: – Tre dagers helg høres bra ut

Kvænangen kommune vurderer utradisjonelle skritt for å rekruttere flere ansatte og innbyggere. Men ikke alle er like begeistra for planen om firedagersuke.

Kari Anne Skoglund Journalist

Per Inge A. Åsen Journalist

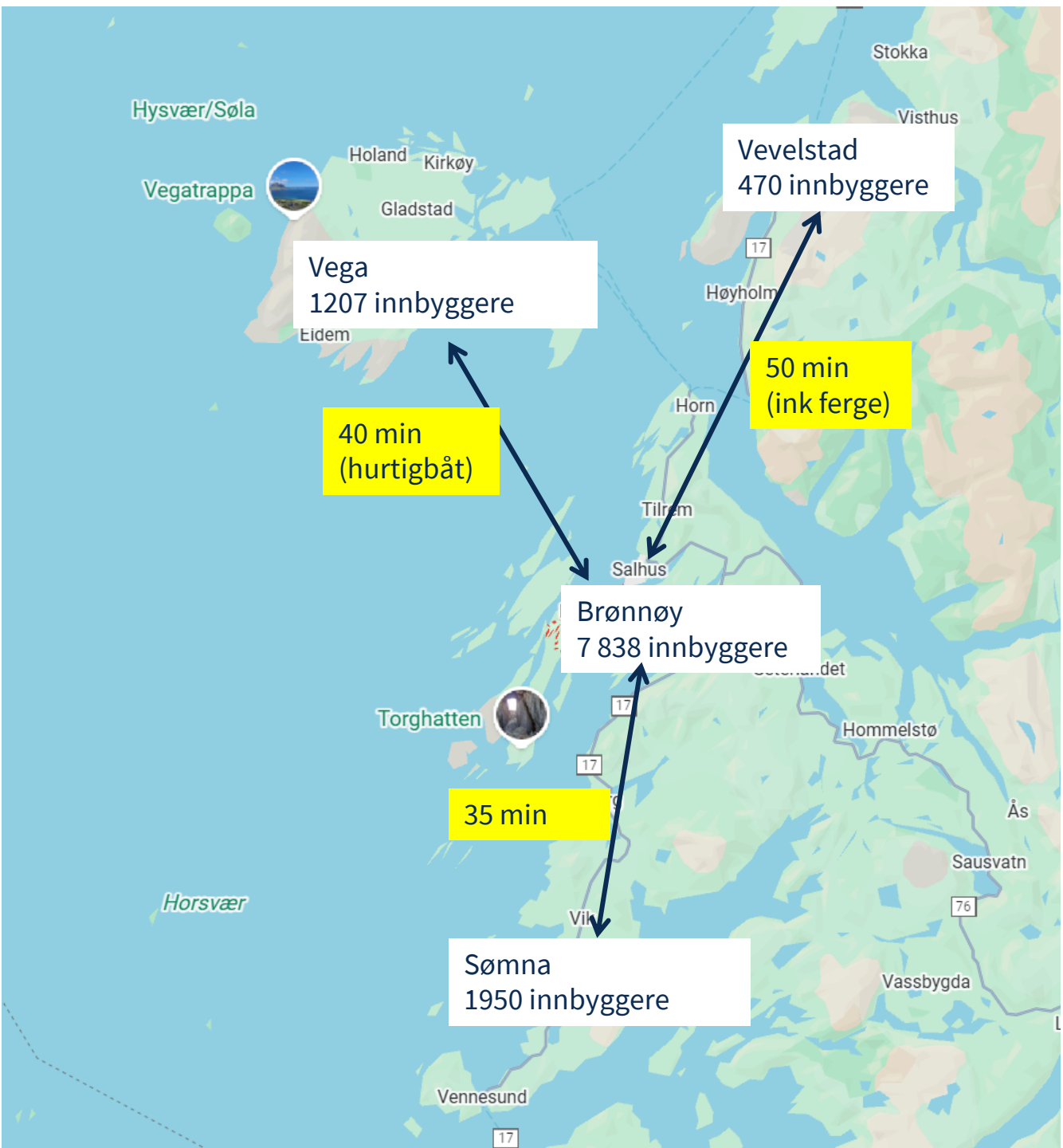
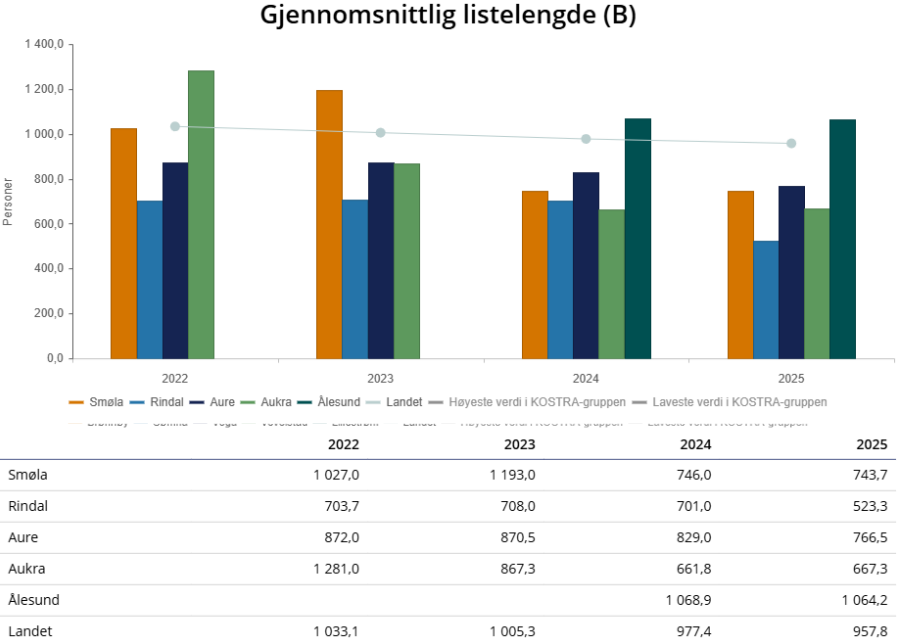
Torkil Stoltz Journalist

Vi rapporterer fra Burfjord, Kvænangen

Publert 12. mai kl. 19:40

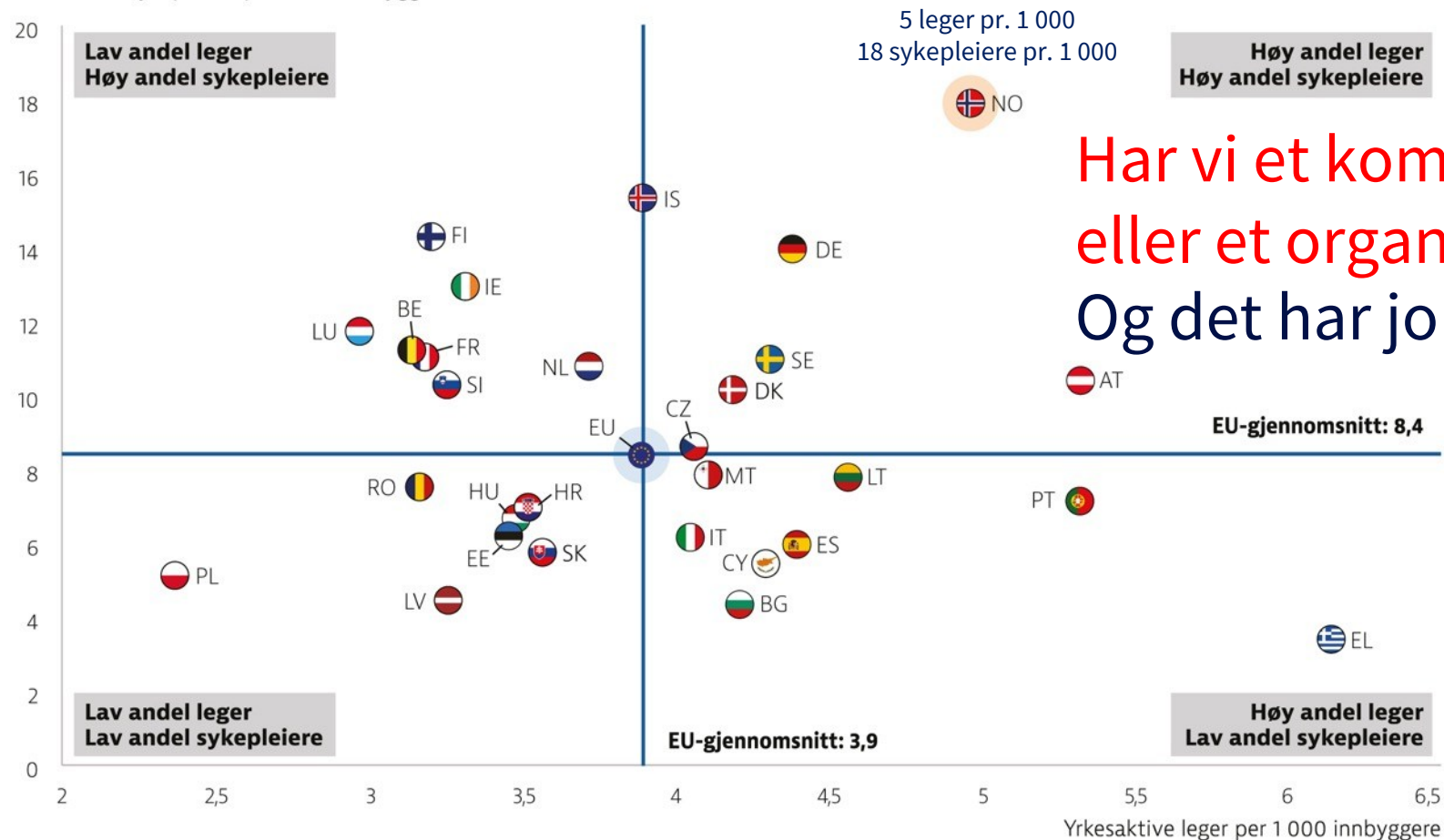
Hvordan bruker vi den arbeidskraften vi har...?

Gjennomsnittlig listelengde på Ytre Helgeland er 552 pasienter pr liste (1 214 i Lillestrøm)

Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

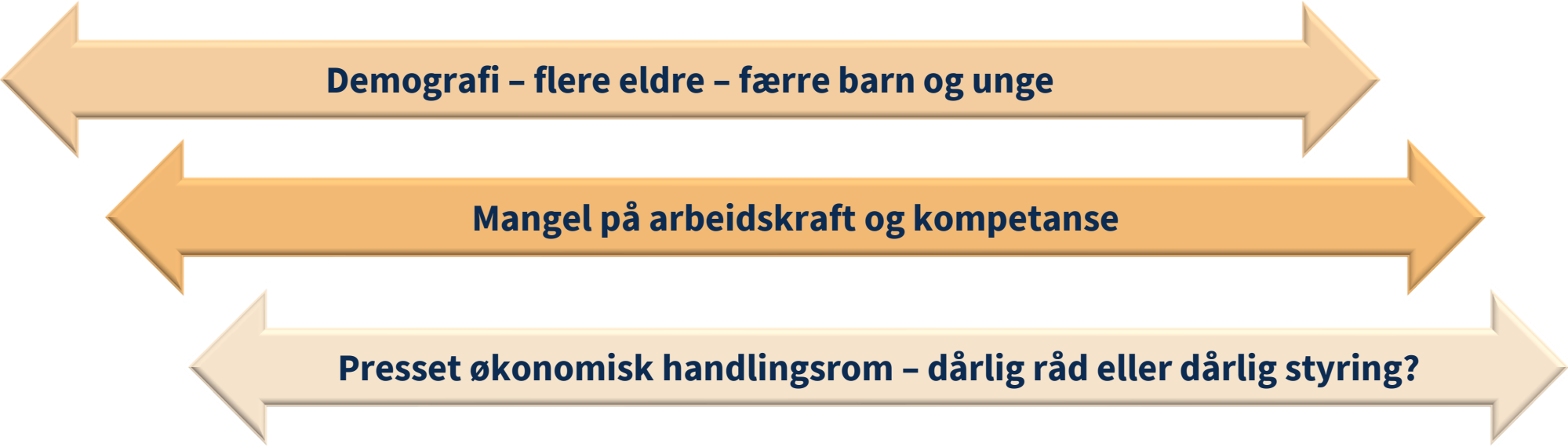
Yrkesaktive sykepleiere per 1 000 innbyggere

Har vi et kompetansemangelproblem
eller et organiseringsproblem?
Og det har jo bare så vidt begynt....

Kilde: Eurostat Database, *State of the Health in the EU*. Landhelseprofil Norge 2021 (2019-tall eller seneste tilgjengelige tall)

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

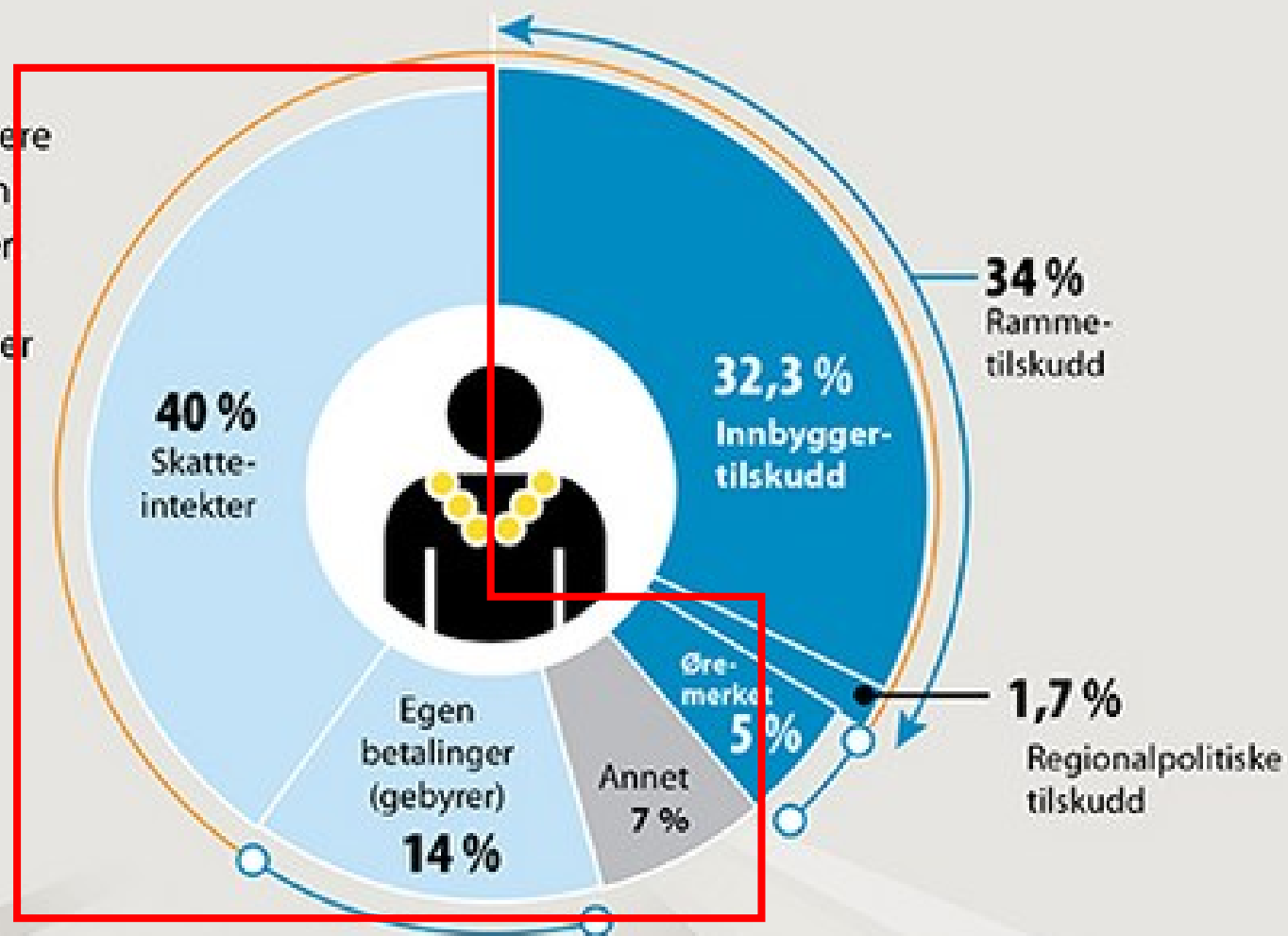
Presset økonomisk handlingsrom – dårlig råd eller dårlig styring?

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

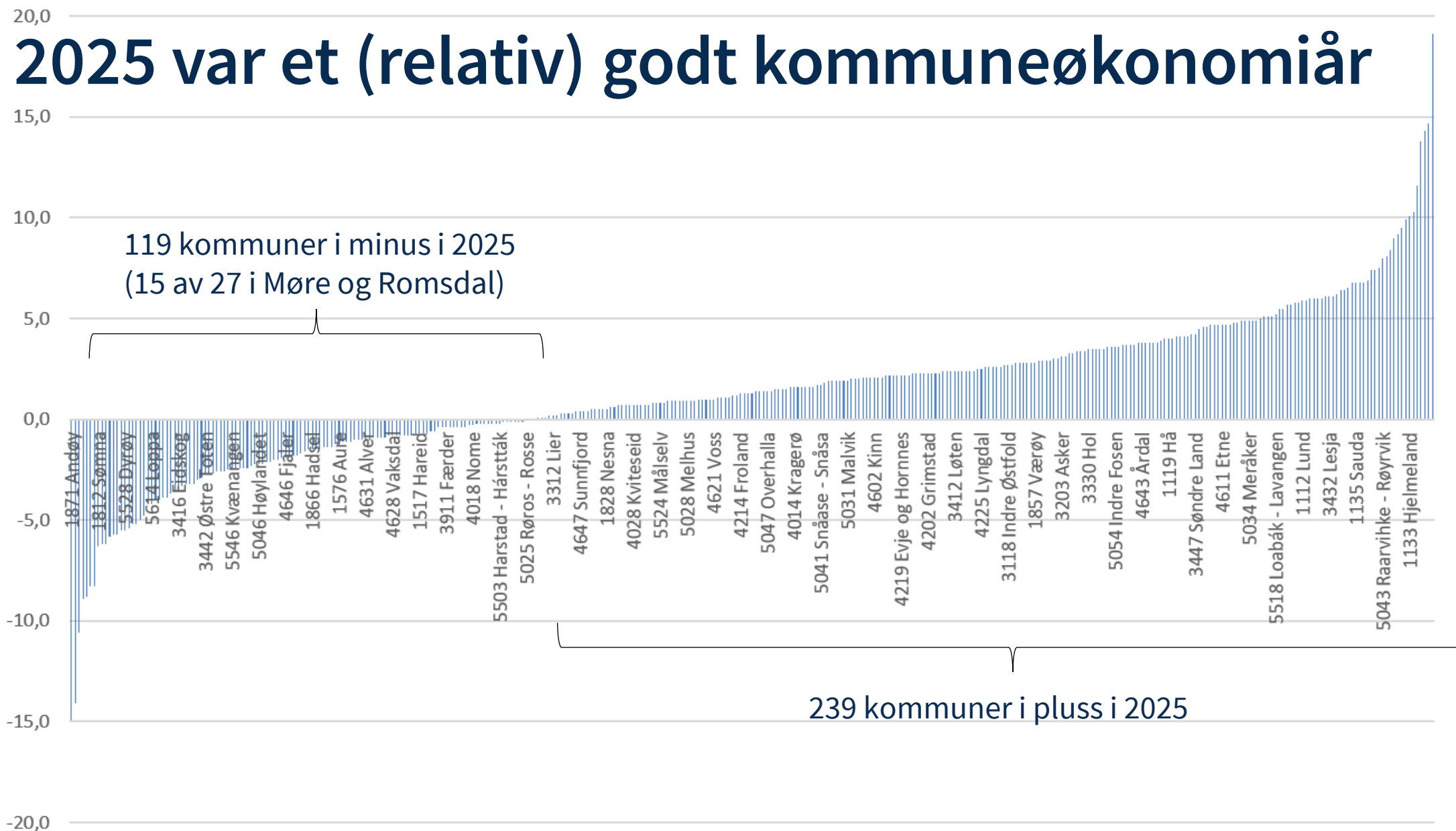
RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

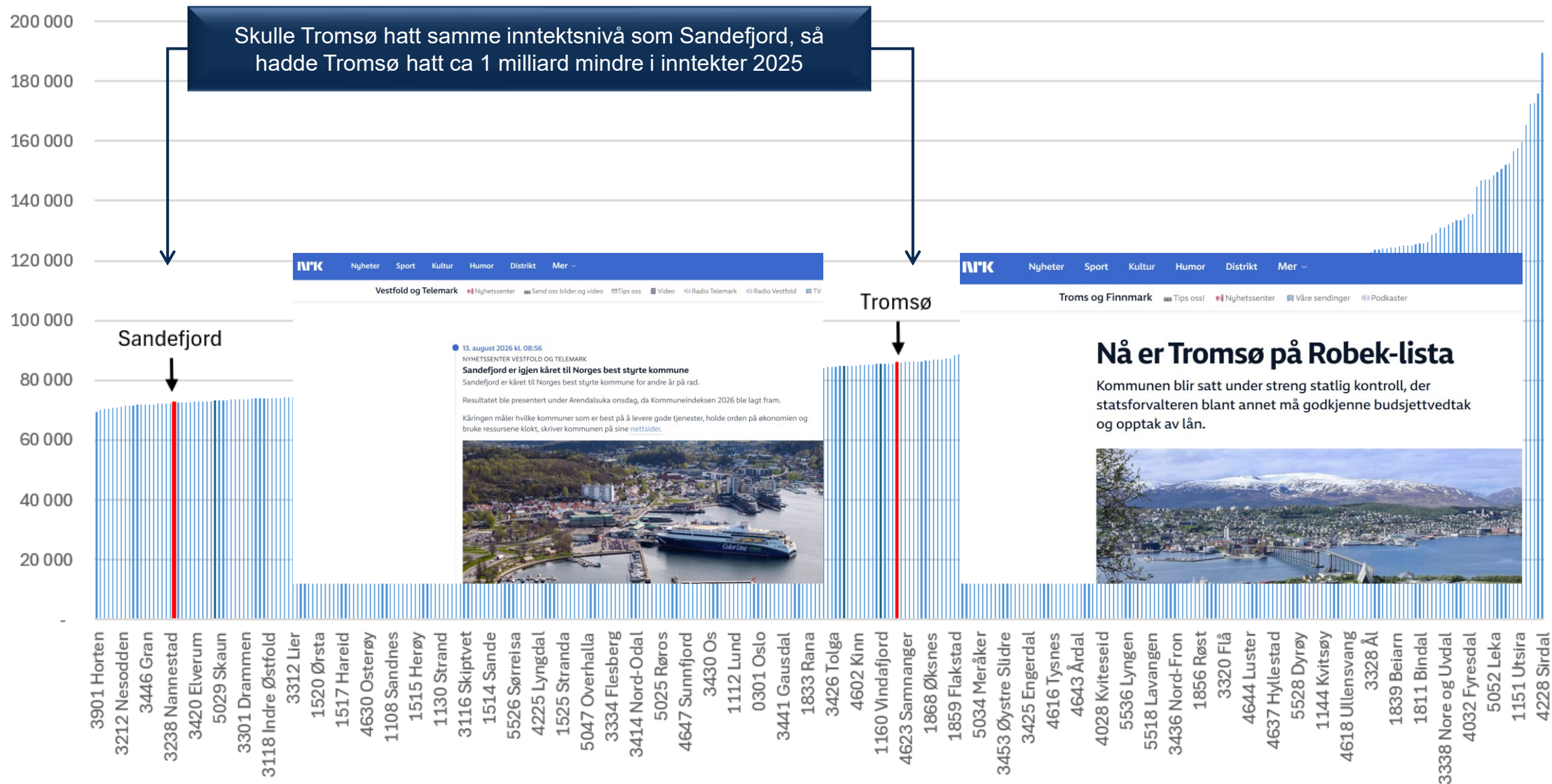

Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent) - 2025

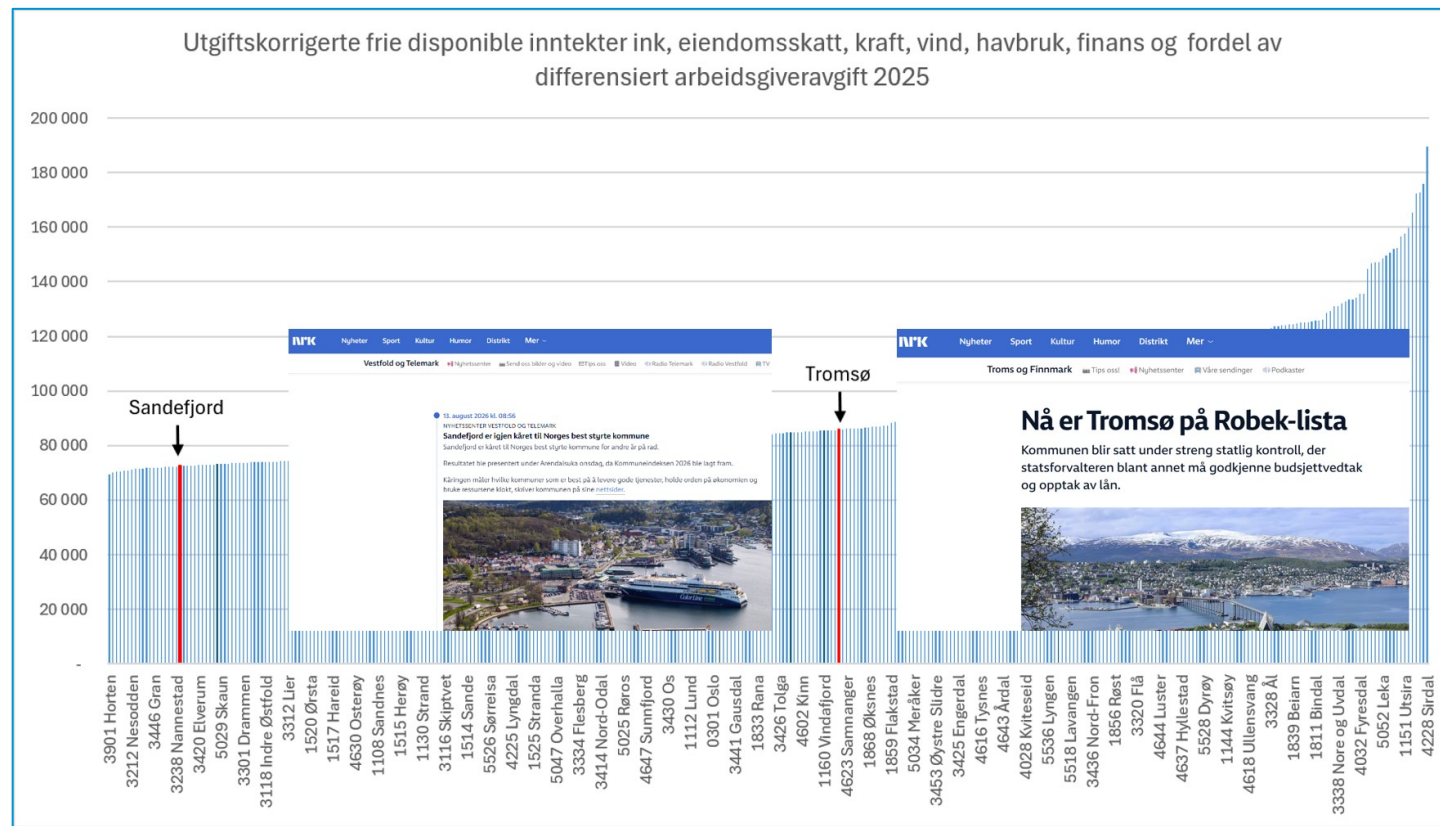
2025 var et (relativ) godt kommuneøkonomiår

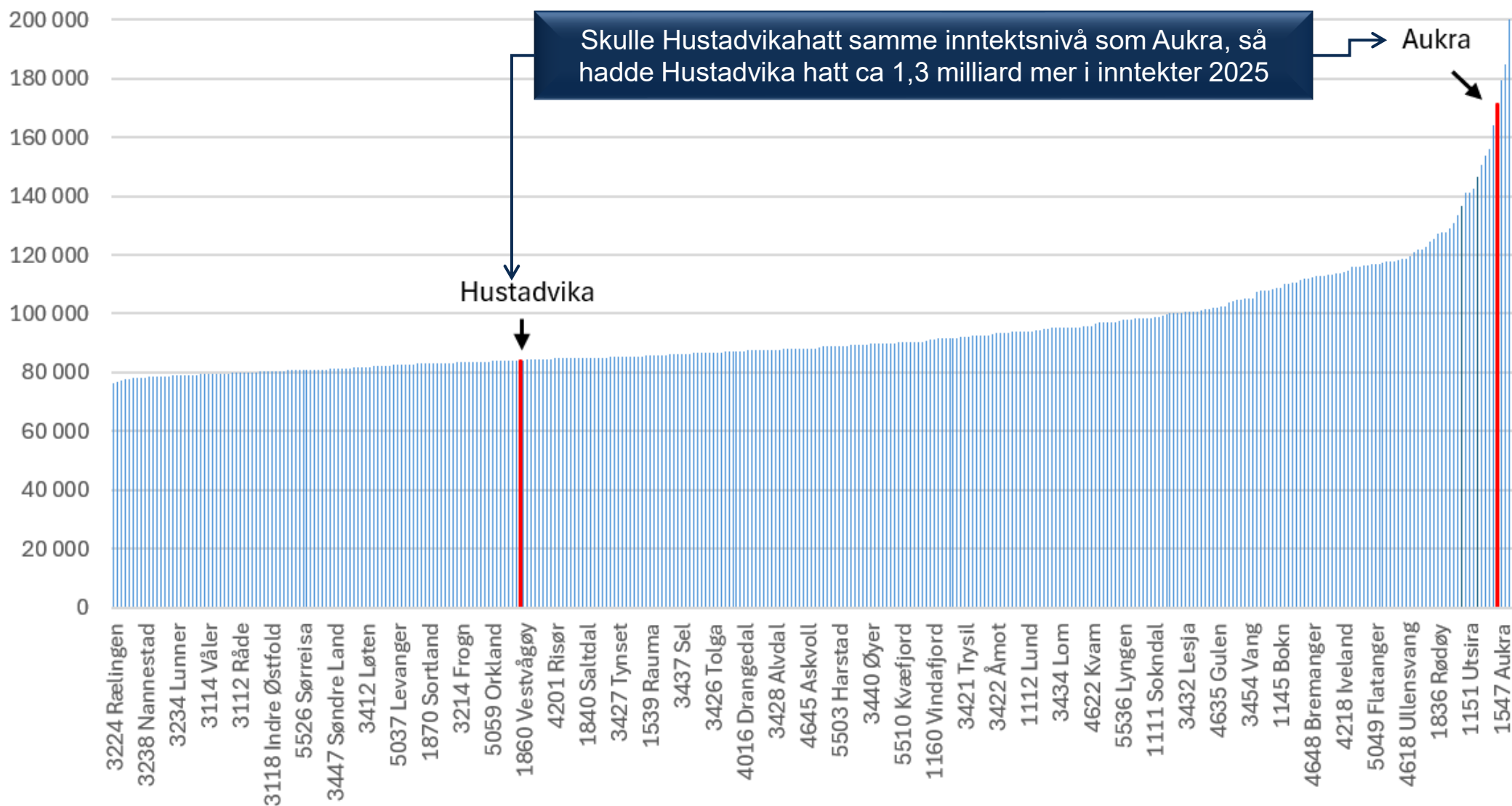
Utgiftskorrigerte frie disponible inntekter ink, eiendomsskatt, kraft, vind, havbruk, finans og fordel av differensiert arbeidsgiveravgift 2025

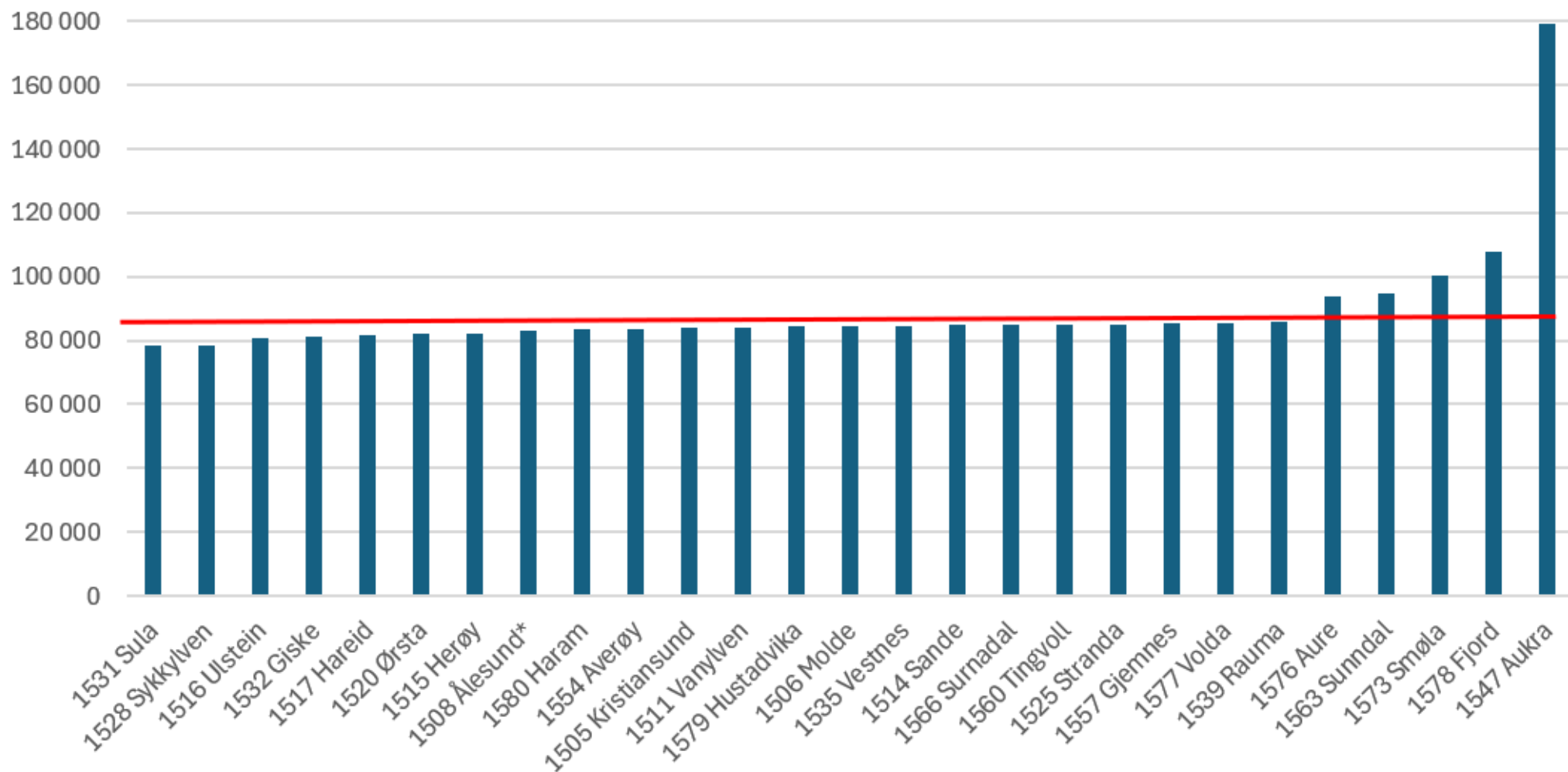
Hvor skal grensa gå mellom «umulighet» og manglende politisk vilje til endring?

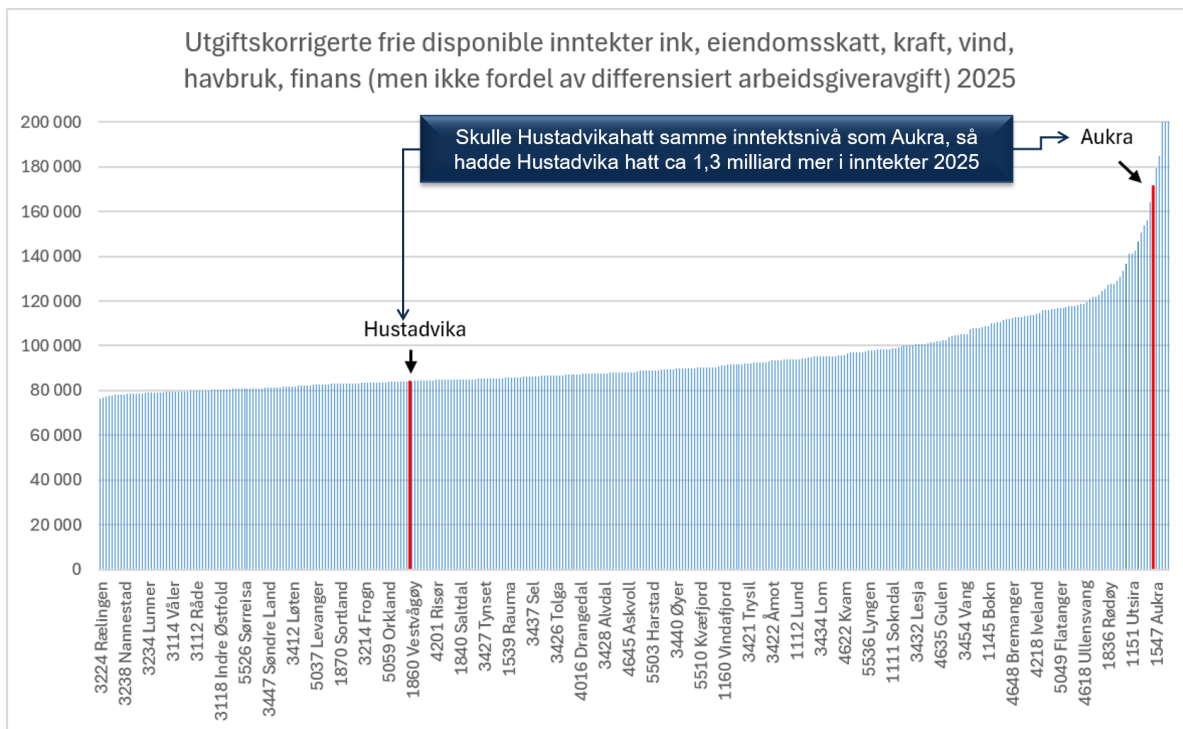
Utgiftskorrigerte frie disponible inntekter ink, eiendomsskatt, kraft, vind, havbruk, finans (men ikke fordel av differensiert arbeidsgiveravgift) 2025

Utgiftskorrigererte frie disponible inntekter ink, eiendomsskatt, kraft, vind,
havbruk, finans (men ikke fordel av differensiert arbeidsgiveravgift) 2025 i
% av landsgjennomsnittet

Hvor lenge kan AS Norge leve med disse forskjellene?

Kommunedirektørens kuttforslag

Anbefaler ikke sitt eget budsjettforslag: – Disse kuttene er mye mer dramatiske

En reduksjon på 100 årsverk og nedleggelse av Utekontakten, fritidsklubbene, Aktivitetshuset Volt, ungdomskafeen Downtown og ishallen er bare noen av kuttene kommunedirektøren nå foreslår. Men han anbefaler ikke politikerne å vedta dem.

For abonnenter

– Jeg sa jo i fjor at jeg opplevde det som jævlige krevende – men det har vært enda vanskeligere i år. Det er både fortvilende og et stort paradoks å legge fram et budsjettforslag som jeg finner det vanskelig å anbefale. Men jeg har en lojalitetsplikt til å følge opp tidligere politiske vedtak, som i dette tilfellet medfører å foreslå ytterligere kostnadsreducerende tiltak, sier Lørenskogs kommunedirektor Ragnar Christoffersen.

<https://www.rb.no/anbefaler-ikke-sitt-eget-budsjettforslag-disse-kuttene-er-mye-mer-dramatiske/s/5-43-2568569>

Ingen sammenheng mellom ressurs-innsats og resultat (tvert i mot....)

https://www.agendakaupang.no/wp-content/uploads/2026/08/Norges-best-styrte-kommuner-Kommuneindeksen-2026_rapport-fra-Agenda-Kaupang_v120826.pdf

KR Kommunal Rapport

Meninger Nyhetsbrev Podkast E-avis Stillinger Logg ut

STYRING

Dette er landets best styrte kommune

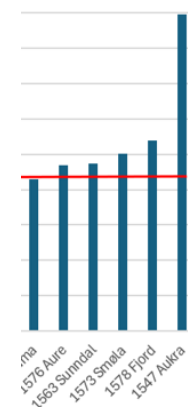
For andre år på rad topper Sandefjord indeksen over landets best styre kommuner.

En analyse av de nye dataene viser følgende:

- Det er ingen positiv sammenheng mellom kostnader og kvalitet. Det er tvert imot en tendens til at kommuner med høye kostnader (lav kostnadsindeks) har lav kvalitet.
- Det er en betydelig sammenheng mellom kommunestørrelse og kvalitet.
- Det er en klar sammenheng mellom sentralitet og god styring.
- Flertallet av kommunene med god styring i år hadde det også i fjor.
- Kommuner med lavt sykefravær, lite deltid og lav turnover har litt bedre tjenestekvalitet enn andre kommuner.

<https://www.kommunal-rapport.no/nyheter/dette-er-landets-best-styrte-kommune/868920>

Kommune	Folketall	Rang kommuneindeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans
3907 Sandefjord	67 060	1	95	17	19
1120 Klepp	21 444	2	98	7	42
3424 Rendalen	1 836	3	214	154	5
1121 Time	20 461	4	7	19	81
3236 Jevnaker	7 040	5	169	30	33
5052 Leka	596	6	217	104	11
1119 Hå	20 087	7	53	28	57
4204 Kristiansand	119 287	8	17	13	82
3909 Larvik	49 019	9	61	6	87
1122 Gjesdal	12 715	10	1	69	84
3201 Bærum	133 227	11	38	94	38
3403 Hamar	33 817	12	9	80	50
5001 Trondheim	218 458	13	50	57	49
4205 Lindesnes	23 702	14	24	106	34
3228 Nes	24 948	15	268	8	47
3316 Modum	14 776	16	193	58	37
3431 Dovre	2 523	17	57	132	21
3301 Drammen	106 013	18	28	5	140
4612 Sveio	5 766	19	152	37	58
1124 Sola	29 541	20	21	92	56
3220 Enebakk	11 697	21	231	3	105
3216 Vestby	20 165	22	113	23	89
3412 Løten	7 951	23	151	38	66
3450 Etnedal	1 593	24	81	62	73
4218 Iveland	1 386	25	60	245	6
3212 Nesodden	21 004	26	124	9	120
4202 Grimstad	25 569	27	18	53	102
1144 Kvitøy	579	28	264	168	10
3222 Lørenskog	51 511	29	77	2	202
3218 Ås	22 725	30	99	15	129
4206 Farsund	9 949	31	58	64	91
3120 Rakkestad	8 583	32	55	55	106
1108 Sandnes	85 784	33	22	85	97
3205 Lillestrøm	96 770	34	73	16	156
3226 Aurskog-Høland	18 458	35	258	1	164
3232 Nittedal	26 032	36	51	34	143
1834 Lurøy	1 953	37	286	243	1
3230 Gjerdrum	7 478	38	186	71	78
3207 Nordre Follo	65 353	39	16	25	188
3112 Råde	7 892	40	162	61	88
3203 Asker	101 509	41	42	72	125
3901 Horten	28 173	42	59	14	179
3903 Holmestrand	27 086	43	144	39	117
4624 Bjørnafjorden	26 753	44	105	27	148
4611 Etne	4 115	45	11	149	62
4225 Lyngdal	10 922	46	119	67	110
4001 Porsgrunn	37 435	47	35	101	108
3118 Indre Østfold	47 972	48	198	22	133
1135 Sauda	4 603	49	4	266	14
1160 Vindafjord	9 181	50	251	140	28
3905 Tønsberg	60 245	51	44	32	193
1516 Ulstein	8 958	52	5	54	221

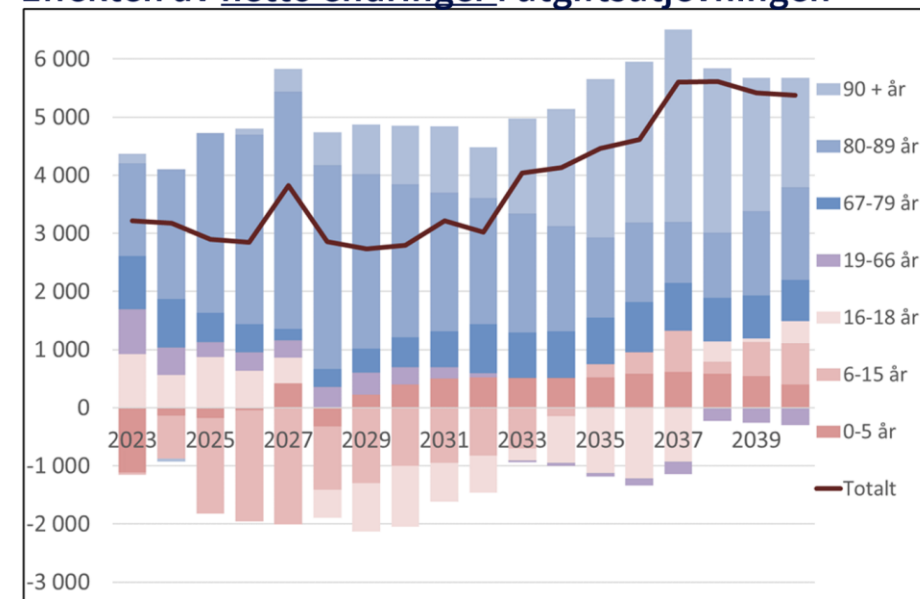

1578 Fjord	2 547	306	269	297	245
1573 Smøla	2 141	321	311	300	275

Inntektssystemet gir NETTO utjevning

- Inntektssystemet fra staten gir netto utjevning:
 - + Økt behov i pleie og omsorg
 - (**MINUS**) redusert behov blant barn og unge
 - = Rammeoverføringen fra staten
- Staten forutsetter at kommunen flytter **krone for krone** mellom tjenesteområdene ettersom behovet forandrer seg

Effekten av netto endringer i utgiftsutjevningen

Demografikostnader i kommunesektoren. TBU-rapporten høsten 2022

Endringer i utgiftsbehov 2027, 2030 og frem mot 2036 basert på fremskrevet demografi

1531 SULA

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2026 kroner og endring fra 1.1.2026)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM SULA
2027	3 922	-8 392	-1 115	631	295	-461	-5 119
2028	4 058	-5 068	-6 970	465	353	-406	-7 569
2029	4 219	-6 342	-2 067	754	165	-226	-4 589
2030	5 583	-8 611	-2 231	413	107	-275	-220
2031	1 410	-3 359	-2 788	804	240	-205	-3 898
2032	5 315	-2 044	-1 115	446	440	-301	2 741
2033	7 574	-5 999	2 231	212	564	-256	4 325
2034	5 800	-6 656	1 394	625	183	-176	1 169
2035	11 181	-1 243	1 952	227	395	-258	12 254
2036	11 327	1 047	1 673	38	497	-324	14 257
Sum 2027-2036	60 387	-46 669	-5 576	4 654	3 540	-2 986	13 349
Sum 2027-2030	17 782	-28 414	-8 922	2 303	1 221	-1 467	0

Hvordan er den politiske viljen til å gjennomføre dette?

Husk; Når Sula har gjort dette, så har Sula fortsatt ikke spart én krone – bare opprettholdt samme prioritering av kommunebudsjettet som i dag!

Utvalg vil gi staten økt makt over grunnskolen

308.000 kroner skiller kommunene som bruker mest og minst per elev i grunnskolen. Det vil Fellesskoleutvalget ha en slutt på.

<https://www.kommunalrapport.no/nyheter/utvalg-vil-gi-staten-okt-makt-over-grunnskolen/869697>

Vil kompensere for elevtap

Utvalget vil endre finansieringsprinsippet for skoler fordi færre elever ikke automatisk innebærer lavere utgifter. Utvalget påpeker at færre elever ikke nødvendigvis betyr at skolen kan redusere antall lærere eller klasser.

FAKTA

Inntektssystemet for kommuner

- Kommunenes velferdstjenester er i stor grad rettet mot bestemte aldersgrupper (som barnehage, skole og eldreomsorg), og derfor vil kommunenes utgifter påvirkes

Utvalget advarer også om at færre elever og flere eldre framover vil gi i en vridning fra grunnskole til omsorgstjenestene med minus 11 milliarder kroner for grunnskole. Vridningen kan straffe seg med større utenforskap, lavere skatteinntekter og økt hjelpebehov i framtiden, påpeker utvalget.

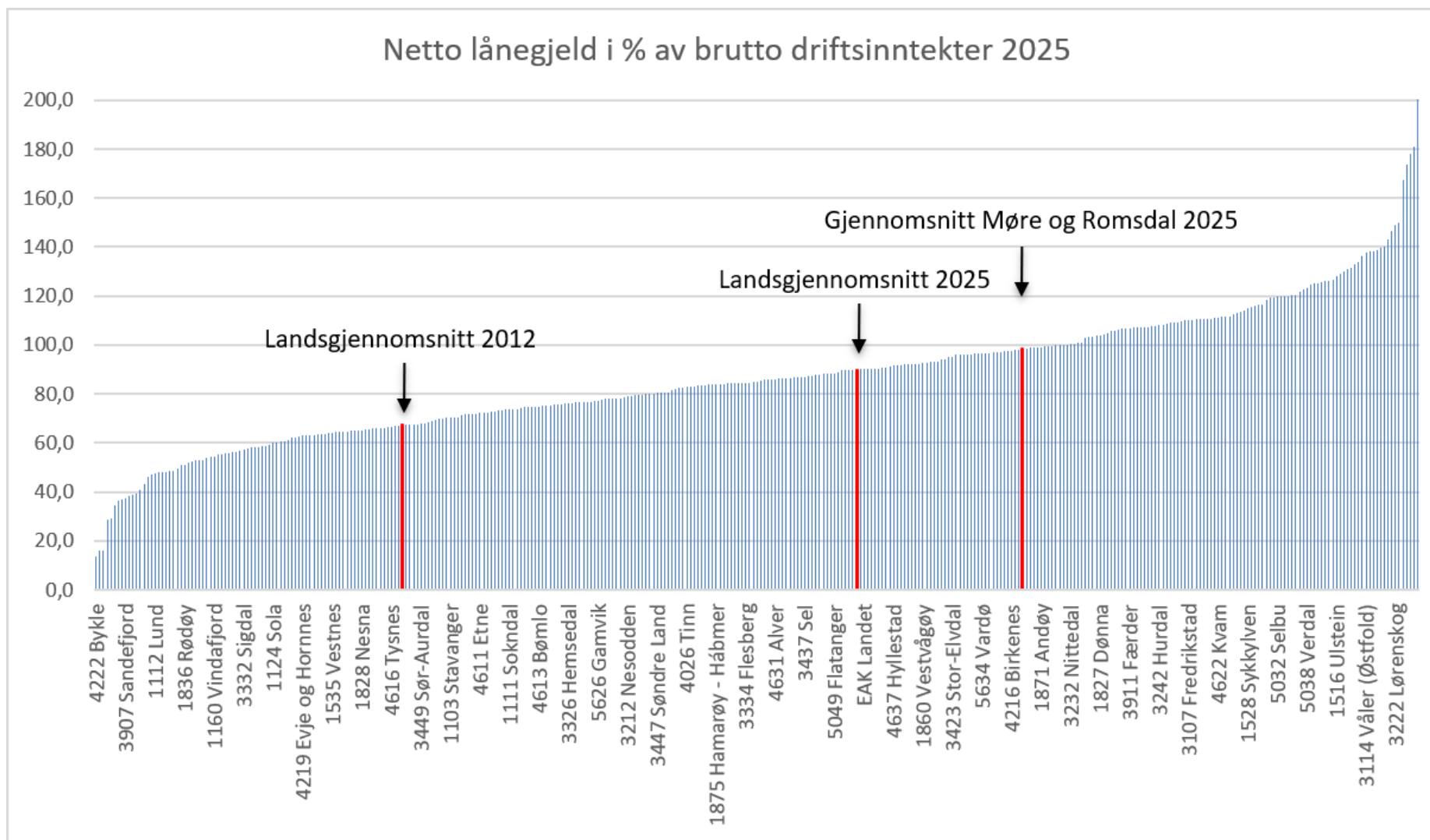
De siste årene er det ført sterkere forskningsmessige bevis for at økt ressursbruk på skole faktisk gir økt læring

Fellesskoleutvalget

Derfor foreslår utvalget å utrede en ordning som kan kompensere kommuner og fylker for utgifter som ikke forsvinner selv om de får færre elever.

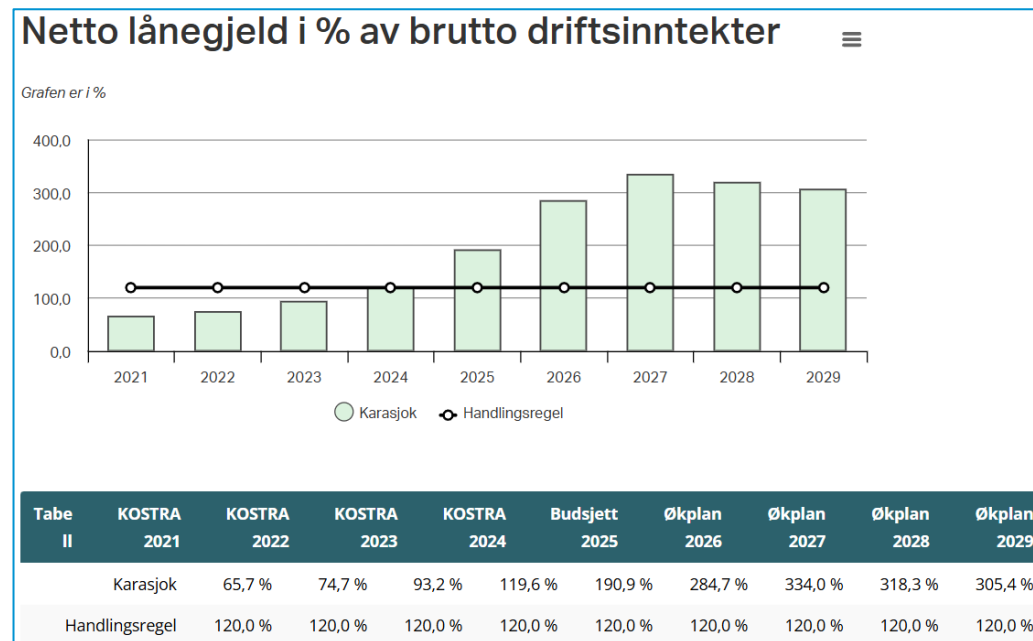
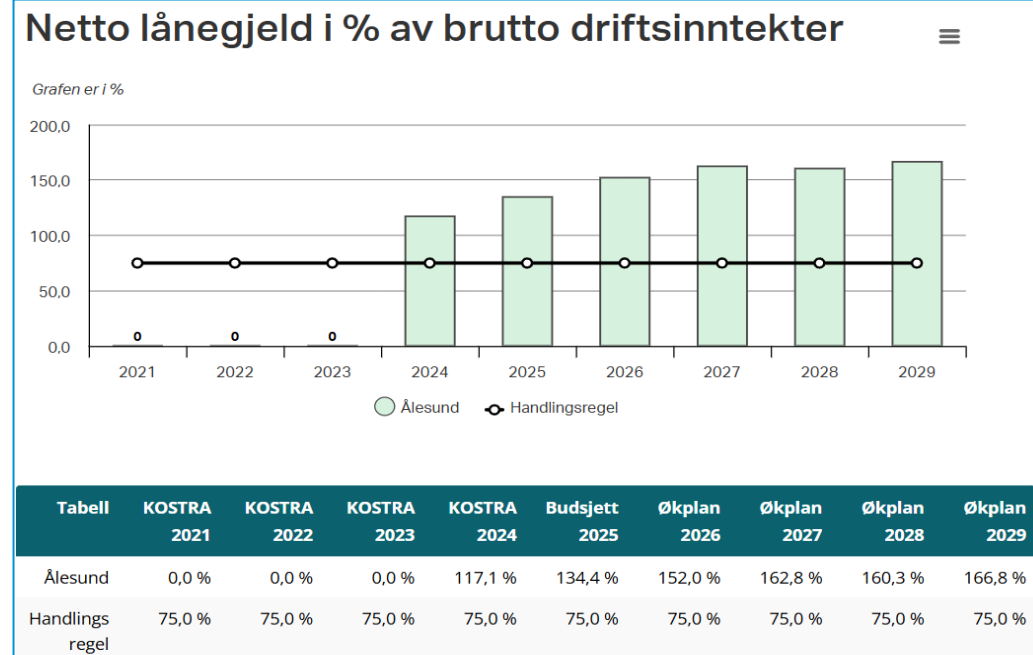
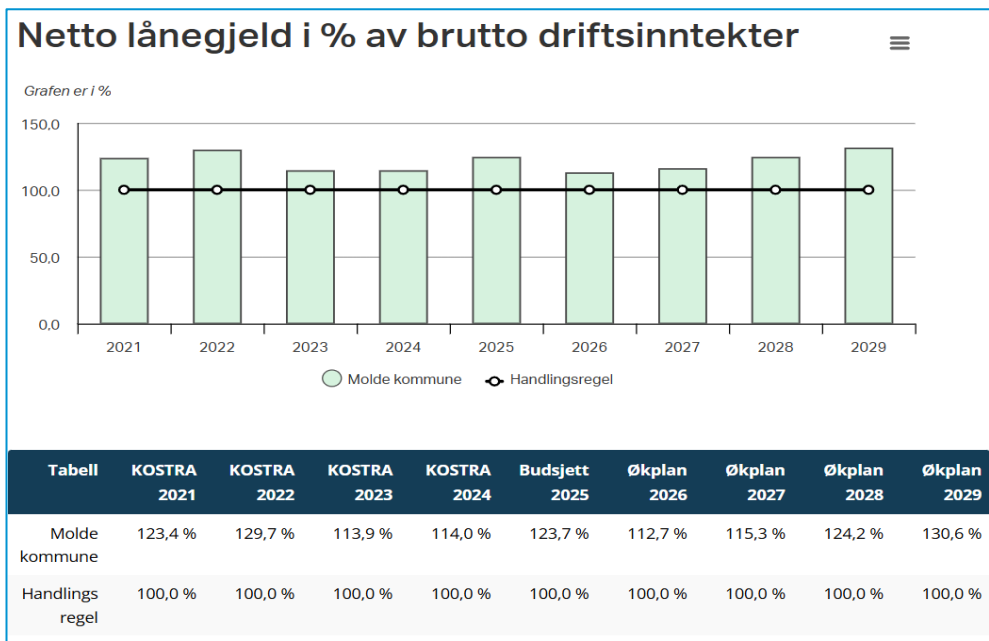
Ønsker en ressursnorm

«Ingen» kommuner planlegger å redusere gjeldsnivået frem mot 2030

Tvert i mot...

Er det at kommunesektoren har høye politiske ambisjoner og over år har «underinvestert» og nå må ta igjen etterslepet (ref VAR-sektoren), dagens innbyggere sitt problem eller statens problem?

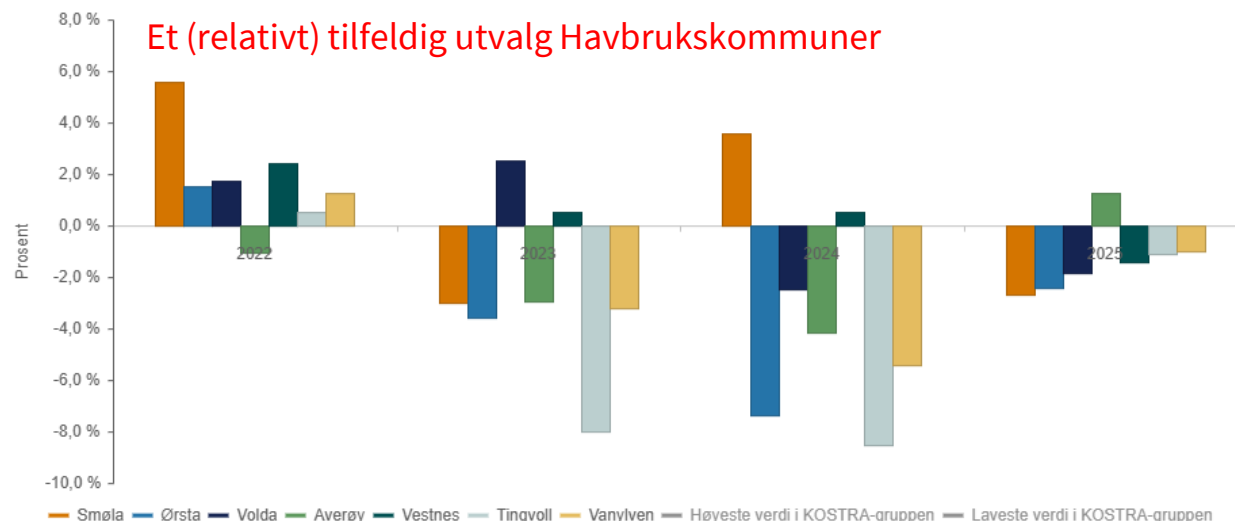

Renter er IKKE en del av den kommunale deflatoren....

Ting skjer på inntektssiden i årene fremover...

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)

Et (relativt) tilfeldig utvalg Havbrukskommuner

	2022	2023	2024	2025
Smøla	5,6 %	-3,0 %	3,6 %	-2,7 %
Ørsta	1,5 %	-3,6 %	-7,4 %	-2,4 %
Volda	1,8 %	2,5 %	-2,5 %	-1,8 %
Averøy	-1,0 %	-3,0 %	-4,2 %	1,2 %
Vestnes	2,4 %	0,5 %	0,5 %	-1,4 %
Tingvoll	0,5 %	-8,0 %	-8,5 %	-1,1 %
Vanylven	1,3 %	-3,2 %	-5,4 %	-1,0 %

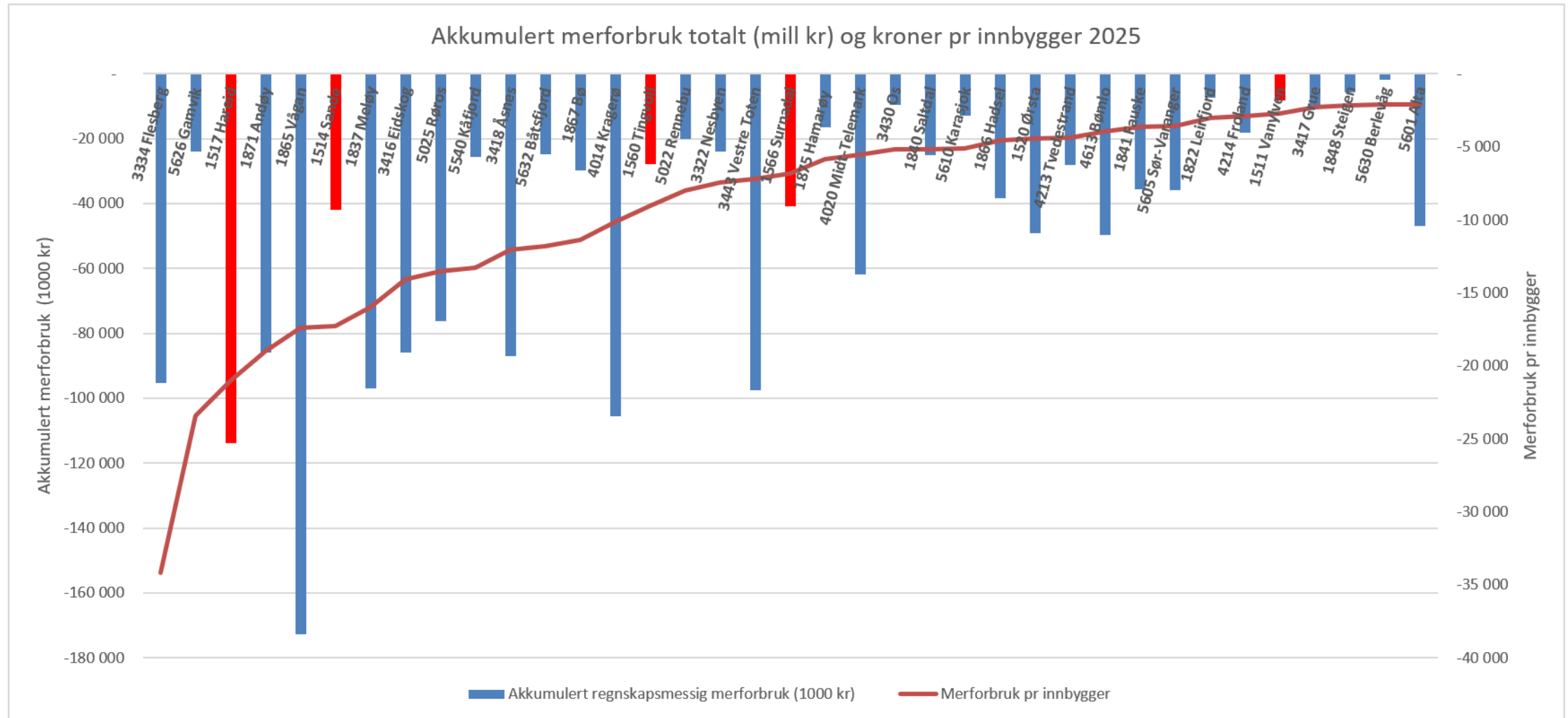
Nå blir det dyrt!

Vi må ståls sette oss før høsten og vinteren. Strømprisen kan gå til himmels. Så hva kan vi gjøre?

Hvorfor reduseres auksjonsinntektene?

- Færre grønne soner:** Vekst (og påfølgende auksjoner av ny kapasitet) tilbys kun i produksjonsområder som defineres som «grønne» på grunn av lav lakseluseffekt på villaks. I runden for 2026 er det vesentlig mindre rom for vekst. Det er lagt opp til en samlet vekst på kun rundt 8 300 tonn maksimalt tillatt biomasse (MTB) fordelt på tre grønne områder. [Regjeringen.no +2](#)
- Miljømessig nedtrekk:** I områder med rødt lys må kapasiteten reduseres med 6 prosent. Dette gir ingen ny kapasitet å auksjonere bort, og reduserer i stedet det eksisterende produksjonsgrunnlaget. [Regjeringen.no +1](#)
- Færre tonn til salgs:** Til sammenligning ble det i 2024 solgt over 17 300 tonn kapasitet som innbrakte nesten 5,3 milliarder kroner. Den reduserte tilgjengelige kapasiteten for 2026-auksjonene betyr at de samlede salgssummene faller drastisk sammenlignet med tidligere toppår. [Fiskeridirektoratet +2](#)

Alle kommunene på lista fra Møre og Romsdal hadde også et negativt netto driftsresultat i 2025 (som tross alt var et ganske god kommuneøkonomiår)

Vi er godt i rute...

(12 i 2023 – ca 35-40 nå)

– Folketallet stuper i mange kommuner, men man planlegger for vekst. Antall eldre går til himmels, men mange kommuner har ingen plan for hvordan det skal håndteres. Barnetallet faller kraftig, men ingen plan for å kutte kostnader i grunnskole og barnehage. Kompetanse- og arbeidskraftmangelen er prekær, men ingen tar inn over seg konsekvensene av dette. Man satser bare på at alt dette løser seg, sier Moe.

Seniorrådgiver Håvard Moe i KS Konsulent (f.h.), kommunedirektør Jan Hugo Sørensen i Nordreisa kommune og Kinn-ordfører Ola Teigen (Ap) under årets Komøk-konferanse der temaet var nettopp «Ressurskrise eller prioriteringskrise?» Foto: Elin Svendsen

Mener kommuner driver med faktafornektelse: – 100 kommuner på Robek om 10 år

Seniorrådgiver Håvard Moe i KS Konsulent frykter sammenbrudd i deler av kommunesektoren om få år.

Elin Svendsen

PUBLISERT 28.06.2023 - 08:48 SIST OPPDATERT 22.08.2023 - 13:45

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Økonomisk handlingsrom – dårlig råd eller dårlig styring?

Innbyggernes og statens forventninger

Lærernormen største stridsspørsmål i budsjettforhandlingene

Kompetansekrav

I ny opplæringslov er det presisert at den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, må oppfylle kompetansekravene for å bli ansatt i lærerstilling og kompetansekravene for å undervise i de enkelte fagene.

Regjeringen innfører bemanningsnorm for barnehager

Sliter med å få tak i kommune- psykolog

Fra 2020 ble det lovpålagt for alle kommuner å ha egen psykolog. Frøya kommune har gjentatte ganger lyst ut stillingen, men enda er det ingen kommunepsykolog på plass.

Nytt nivå av politisk sløseri

Regningen for å løse opp sammenslåtte fylker og kommuner har steget til 800 millioner kroner. Det stopper nok ikke med det.

To eller fire eller fem skular i Hareid

– Sats på to velutstyrte skular framfor fire underfinansierte, står det i ein av dei godt skrivne innspela til kommunedirektøren sitt budsjettframlegg i Hareid. Det er eit godt spørsmål, men eg er ikkje sikker på om dette svaret er så godt.

Kristian Fuglseth, Folkelista for Hareid kommune. FOTO: LEIV ARNE GRIMSTAD

KF

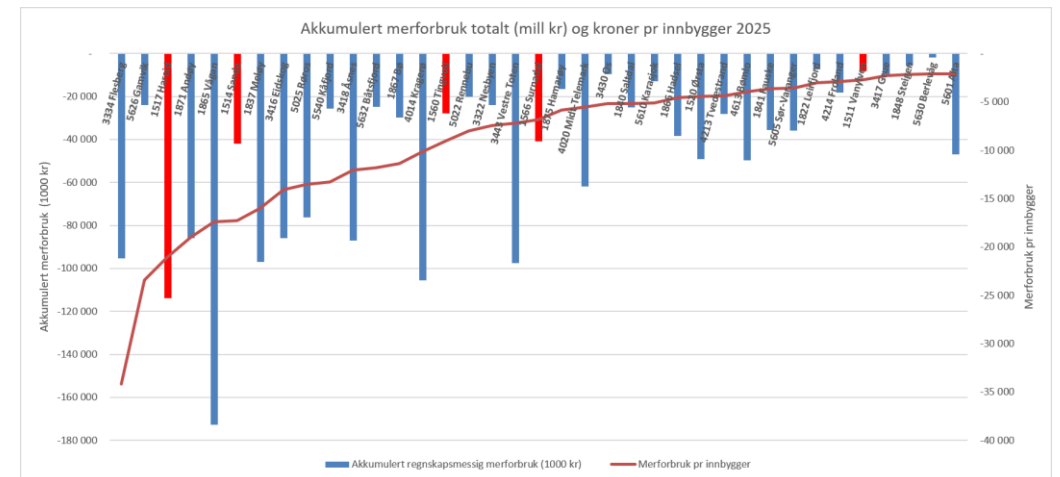
Kristian Fuglseth
Gruppeleiar i Folkelista

[Det stemmer at det vart inga endring i skulestrukturen i Hareid kommune for budsjettåret 2026.](#) Hareid kommune +1

Då kommunedirektøren først la fram sitt budsjettforslag, låg det inne dramatiske kutt og endringar i skulestrukturen for å spare pengar. Dette skapte stort engasjement, og det kom inn mange innbyggjarinnspel, særleg knytt til frykt for nedlegging av skulane på Bigset eller Hjørungavåg. Hareid kommune +2

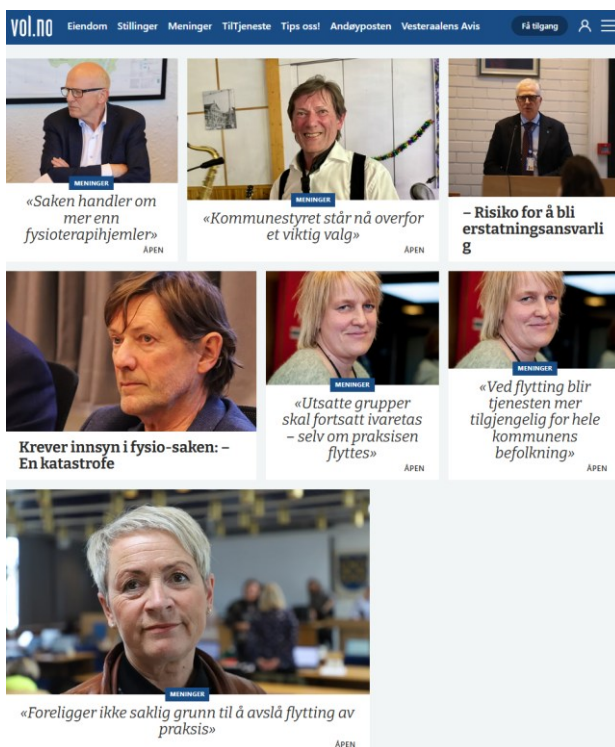
Då det politiske fleirtalet i formannskapet la fram sitt endelege budsjettframlegg, valde dei å **ta saka om skulestruktur heilt ut av forslaget**. Dette vart ståande under den endelege handsaminga i kommunestyret, der alternative forslag om å ta inn att skulekutte vart nedstemte. Skulestrukturen består difor som før. Hareid kommune +1

Ønskjer du meir informasjon om kva andre tiltak som vart vedtekne i **budsjettet for Hareid**, eller vil du vite meir om den gjeldande **skulebruksplanen**? Hareid kommune

Vi som innbyggere vil ha alt – og det rett utenfor stuedøra

- Det ser smått absurd ut utenfra – men er på ingen måte unikt:

Ulf Andersen* 1.
Statistikksjef i Nav
5 d •

Velferdstjenester i fremtiden må i større grad samles. Folk må i økende grad reise dit tjenestene er, og kan ikke forvente like tjenester overalt der vi bor.

Jeg ser få alternativer gitt de demografiske endringene som skjer. Norge får færre barn og unge, ikke særlig flere i yrkesaktiv alder, og hundretusener av flere eldre i årene fremover.

Dette vil og må påvirke skolestruktur, barnehagetilbud, helsetjenester, og eldreomsorg.

I det lys er det rett ut smertefullt å se reaksjonene som kommer i befolkningen når man nå så smått begynner å tilpasse seg. Slik en rekke kommuner har begynt å tilpasse seg i forhold til skolestruktur.

Hadsel kommune i Vesterålen har 8 privatpraktiserende fysioterapeuter spredt på to lokasjoner: Melbu og Stokmarknes. Fire på hvert sted. Nå er det bestemt at tre hjemler flyttes til Stokmarknes, etter søknad basert på en faglig vurdering og ønske fra fysioterapeutene selv.

Og da er bråket i gang. Leserbreve på leserbrev i lokalmedia som beskriver hvor feil, vanskelig og urettferdig dette er. Pensjonistforeningen lokalt mener at dette vil gjøre det vanskelig for mange eldre å kunne bruke tjenestene.

Altså: Det tar 16 minutter å kjøre fra Melbu til Stokmarknes. Det er mange eldre selv i Oslo som har lenger reisevei enn dette til helsetjenester. De kan som oftest ikke kjøre bil, og må ut å gå og ta trikk, buss eller t-bane.

Vi vil ikke klare den nødvendige omstillingen Norge må gjennom for å håndtere veksten i antall eldre hvis alle i dette landet skal motsette seg enhver endring og tilpasning som må skje.

Hvis 16 minutter er alt som skal til, kommer dette til å bli svært problematisk.

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Økonomisk handlingsrom – dårlig råd eller dårlig styring?

Innbyggernes og statens forventninger

Manglende (politisk) omstillingsevne og vilje

Berre 20 av over 80 skular lagt ned - Lone (15) er glad ho fekk behalda skulen sin

Over 80 skular var i faresona for nedlegging i 2024. Men berre ein firedel vart faktisk nedlagt. – Viser manglande lokalpolitisk handlingsvilje, meiner konsulent.

Skolesammenslåing provoserer – Agder Høyre-lag legges ned i protest

Eikanger skule redda i Alver kommune

I dag avgjorde kommunestyre i Alver kva framtida til barnehage- og skulebruksplanen skulle vere.

Eit framlegg frå Høgre, KrF, Frp, og Venstre redda Eikanger skule.

Dette med 21 stemmer for og 20 stemmer mot.

Dermed blir også skulane Myking, Austebygd, Kløvheim lagt ned.

I framlegget føreslo partia å flytte Kløvheim skule til Eikanger skule, og at det ikkje blir sett av midlar til større bygningsmessige endringar eller nybygg.

Bodø-politikerne redder to barneskoler fra nedleggelse

Etter flere måneders intens kamp rundt skolestrukturen i Bodø har politikerne besluttet å videreføre Østbyen og Alstad barneskoler, til tross for kommunens alvorlige økonomiske problemer.

Paal Svendsen
TEKST

Publisert 12.11.2024 - 13:46

Sist oppdatert 12.11.2024 - 13:50

Tidens Krav

Meninger Sport Lokalfotball Podkast Hjernetrim Annonsering

nyheter

Høyre redder Todalen skole

Vi må omstille men.....

Kommunal Rapport

Meninger E-avis Nyhetsbrev Ledige stillinger

Logg ut

LEDELSE

Kommunale ledere: Ansatte motsetter seg endring

Knappe ressurser og motstand fra ansatte, troner øverst når kommunesektorens ledere blir spurt om hva som er deres største utfordringer når de skal lede i omstilling.

<https://www.kommunalrapport.no/nyheter/kommunale-ledere-ansatte-motsetter-seg-endring/829216>

Dypdykket viser at kommunale toppledere etterspør kompetanse for å lede i endring, sier administrerende direktør Geir Aga i KS. Foto: Terje Lien

OSLOMET

Tillitsreform

- Den pågående «tillitsreformen» i Norge oppfordrer til at kunnskap fra førstelinjen og brukere skal brukes strategisk til utvikling av både tjenester og organisasjon.
- Men forskning viser at dette er veldig vanskelig å få til i praksis.
- Mange (offentlige) virksomheter strever med implementering, særlig når oppgaveløsning går på tvers av organisasjonen.
- Mange reformer og nye ideer kommer ikke videre end til de øverste ledelseslagene; de blir en «snakkis».
- Gode idéer videreføres ofte ikke når prosjekter slutter.
- Den måten der prates om prosjekter på ofte ikke oppleves som relevant i de lavere organisasjonsnivåer.

VS

STORBYUNIVERSITETET
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY

NFR - FORSKNING OG INNOVASJON FOR STORE UTFORDRINGER I OFFENTLIG SEKTOR

(Foreløpig utgave)

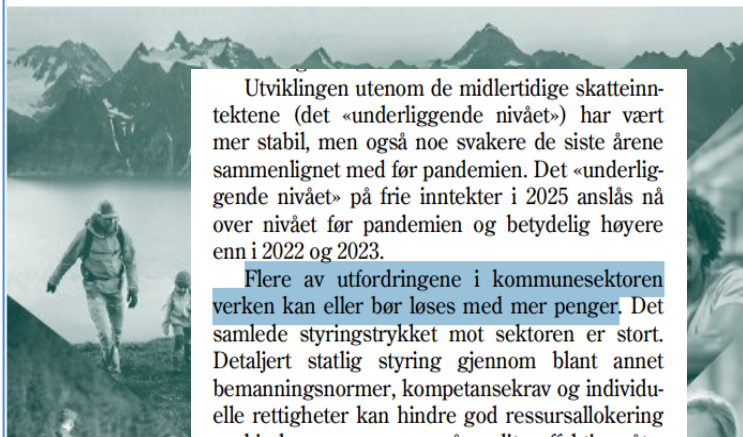

Meld. St. 2

(2024–2025)

Melding til Stortinget

Revidert nasjonalbudsjett 2025

Utviklingen utenom de midlertidige skatteinntektene (det «underliggende nivået») har vært mer stabil, men også noe svakere de siste årene sammenlignet med før pandemien. Det «underliggende nivået» på frie inntekter i 2025 anslås nå over nivået før pandemien og betydelig høyere enn i 2022 og 2023.

Flere av utfordringene i kommunesektoren verken kan eller bør løses med mer penger. Det samlede styringstrykket mot sektoren er stort. Detaljert statlig styring gjennom blant annet bemanningsnormer, kompetansekrav og individuelle rettigheter kan hindre god ressursallokering og binde opp ressurser på en lite effektiv måte. Regjeringen har nedsatt en kommunekommisjon som skal foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren som legger til rette for god

Prop. 142 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Kommuneproposisjonen 2026

Fra kommuneproposisjonen for 2026:

«Regjeringen legger opp til en vekst i frie inntekter for kommunesektoren i intervallet 4,2 – 4,9 milliarder. Den foreslåtte veksten vil gi et handlingsrom utover merutgifter til demografi på 1,3–2,0 mrd.»
(demografikostnad 2026 = 2,9)

Prop. 1 S

(2025–2026)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2026

Statsbudsjettet

Ap, Sp og Rødt enige om budsjettavtale – nye milliarder til kommunene

* Styrking av kommuneøkonomien: 3 milliarder kroner i frie inntekter over kommunerammen for å styrke de nære velferdstjenestene i kommunene.

* Styrking av fylkesøkonomien: 1,1 milliard kroner i frie inntekter for å styrke blant annet kollektivtilbudet.

++++

Hva kan bli summen av disse drivkreftene for Kommune-Norge?

Ikke bærekraftig kommunesystem

1. Sviktende demografisk bærekraft
2. Mangel på fagkompetanse og kapasitet
3. Voksende juridisk utenforskap
4. Utdatert administrativ inndeling
5. Fragmentert oppgavefordeling
6. Finansieringssystem med svak måloppnåelse
7. Statlig detaljstyring
8. Manglende sammenheng i forvaltningen

Det er ille og det blir bare verre

Jeg skal ikke starte kommunereform

DEBATT

Nå går vi gjennom byggereglene

Med gode intensjoner har vi gjennom mange tiår fått stadig flere regler for hvordan vi skal bygge boliger. Nå ser vi på om vi kan lempe på noen krav og få opp boligbyggingen.

Ett av områdene som skaper utfordringer for utbyggere, er kravene til dagslys og utsyn, skriver Bjørnar Skjæran, som nå vil se nærmere på dette. Foto: Håkon Mosvold Larsen / NTB

Bjørnar Skjæran (Ap)
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSMINISTER

PUBLISERT 28.04.2026 - 09:56

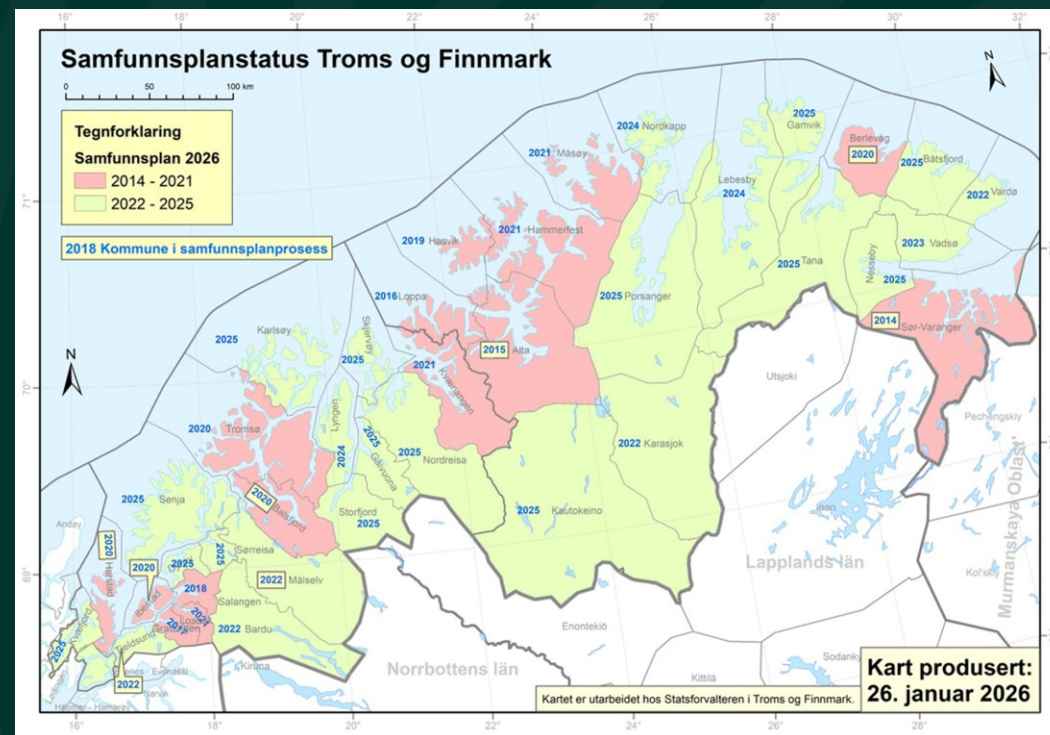
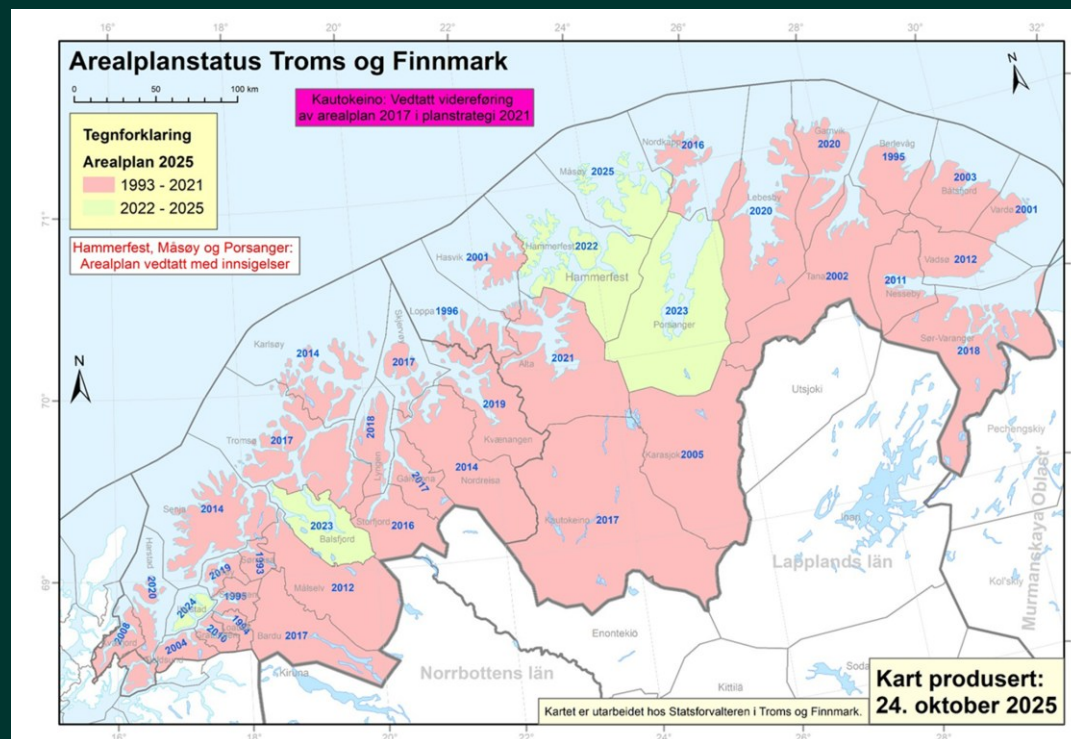
Prioriterer

- Redusere styringstrykk
- Insentiver for mer interkommunalt samarbeid
- Frivillige sammenslutninger
- Oppfølgingsordning for sårbare kommuner
- Evaluering av kommunereformen 2014-2020

Kan vi leve med så mange sektorielle beredskapsregimer?

Nr	Lov/regime	Kommunens viktigste ansvar	Eget plan-/ROS-krav	Primær statlig sektor
1	Sivilbeskyttelsesloven	Helhetlig samfunnssikkerhet og beredskap	Helhetlig ROS + overordnet beredskapsplan	Justis/DSB
2	Helseberedskapsloven	Beredskap for helse-, omsorgs- og sosialtjenester	Egen helseberedskapsplan	Helse
3	Helse- og omsorgstjenesteloven	Opprettholde kommunale helse- og omsorgstjenester	Beredskapsplan etter helseberedskapsloven	Helse
4	Folkehelseloven	Samfunnsmedisinsk beredskap, miljøhendelser mv.	Helseberedskapsplan	Helse
5	Smittevernloven	Smittevern, epidemier/pandemier	Smittevernplan inkl. beredskapstiltak	Helse
6	Brann- og eksplosjonsvernloven	Brann- og redningsberedskap	Egen ROS/dokumentasjon	Justis/DSB
7	Drikkevannsforskriften	Sikker vannforsyning	Beredskapsplan og øvelser	Helse/Mattilsynet
8	Plan- og bygningsloven	Samfunnssikkerhet i arealplanlegging	ROS ved utbyggingsplaner	Kommunal-/planmyndigheter
9	Sikkerhetsloven	Sikring der kommunen/virksomheten omfattes av loven	Sikkerhetsstyring og risikovurderinger	Justis/NSM
10	Næringsberedskapsloven	Kan berøre kommunen ved forsynings-, transport-, bygg- og innkvarteringsberedskap	Sektoravhengig	Næring mv.
11	Beredskapsloven	Ekstraordinært regime ved krig/krigsfare	Ikke ordinær kommunal beredskapsplan	Justis
12	Totalforsvaret	Kommunen som del av den sivile støtten til samfunn og Forsvaret	Ikke én egen «totalforsvarsplan» fastsatt i én lov	Tverrsektorielt

Planløse samfunn som ikke følger plan- og bygningsloven?

De utsatte reformers hjemland

*Norge er ikke landet som ble for rikt.
Det er landet som har råd til å vente - så
lenge det varer.*

[Rune Jørgen Sørensen](#) Professor emeritus, Ph.d.

[Jørn Rattso](#) Professor emeritus, NTNU

► Lytt til artikkelen • 6 min

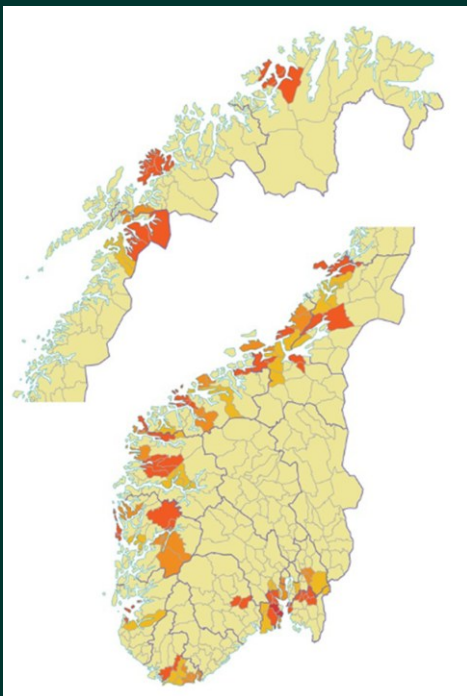

Rikdom kjøper ikke bare tjenester. Den kan også kjøpe kompromisser og politisk fred, skriver innleggsforfatteren. Bildet viser Nicolai Tangen som presenterer oljefondets resultater i 2025 under en pressekonferansen hos Norges bank. Foto: Lise Åserud / NTB

At Norge fortsatt er rikt og veldrevet, kan ikke i seg selv
være et argument mot reform.

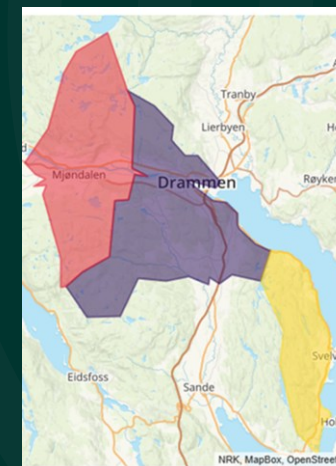
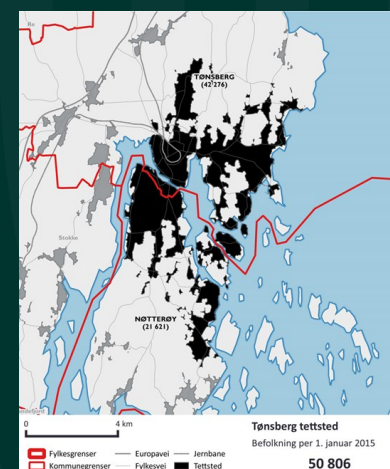
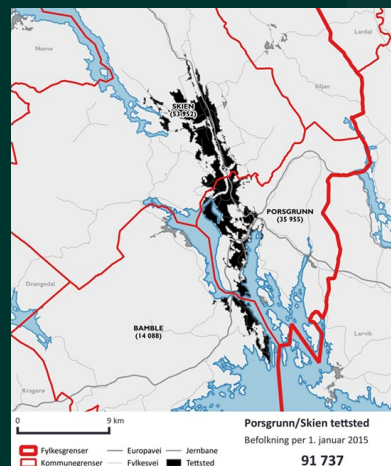
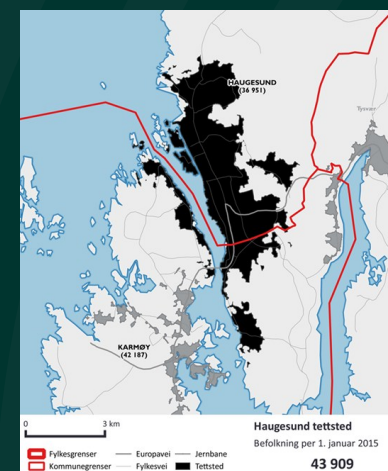
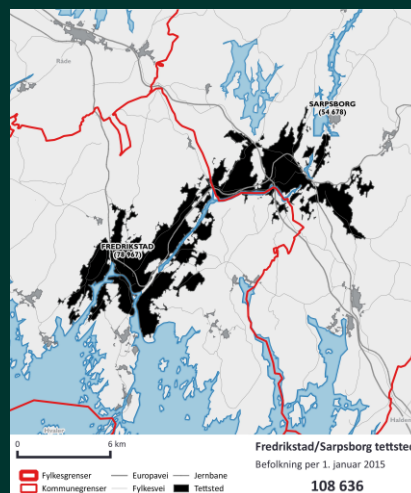
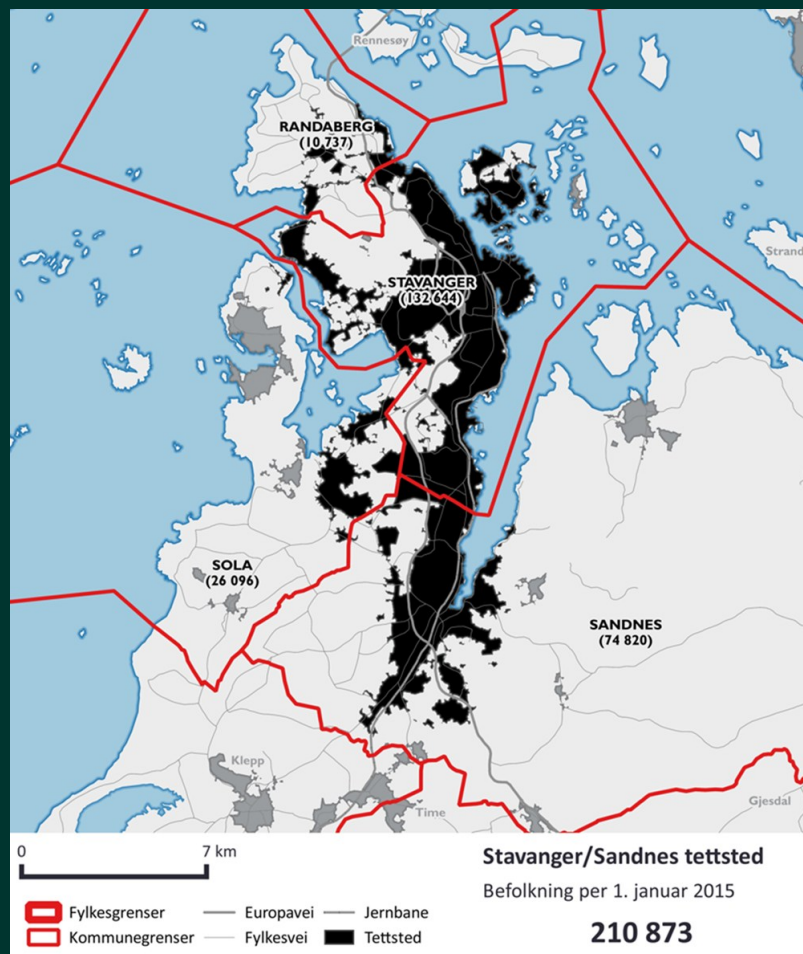
Norge utreder
seg til passivitet

Kommunereformen (2014-2020) økte ubalansene

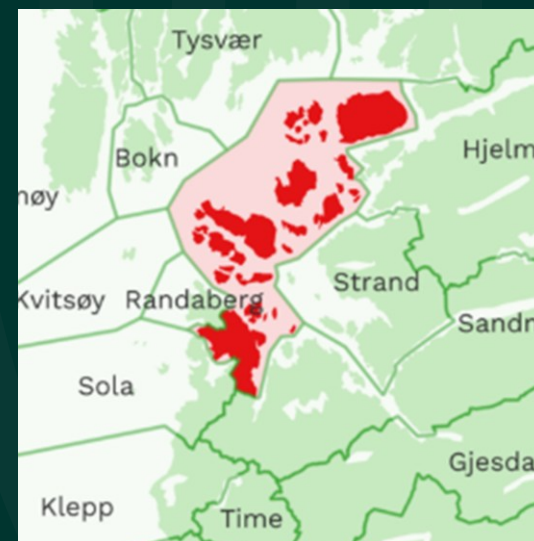
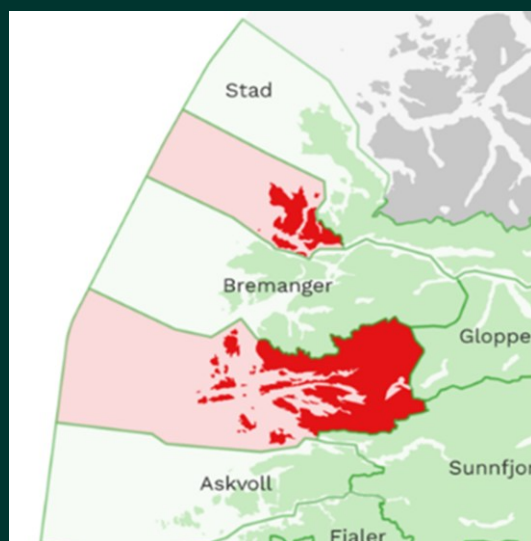
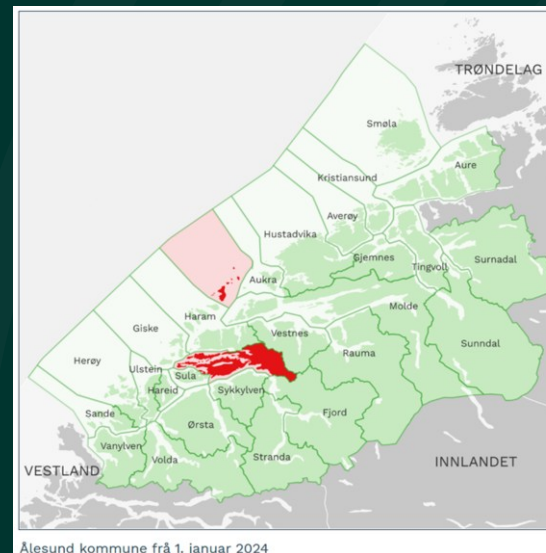
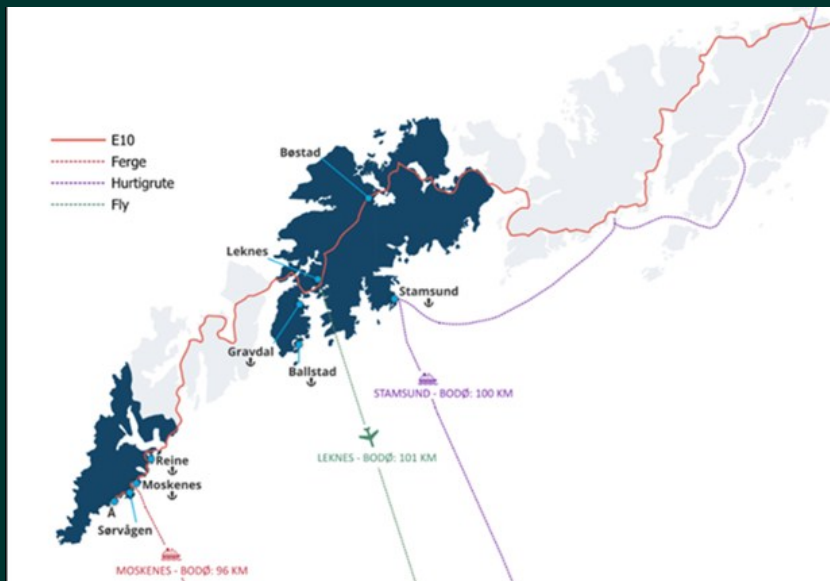

Kommunestørrelse	Antall kommuner	Prosent	Folketall 1.1.2026	Prosent
100.000 og over	8	2,2	1853740	32,9
50.000-99.999	13	3,6	876970	15,6
20.000-49.999	48	13,4	1389274	24,7
10.000-19.999	43	12,0	594950	10,6
5.000-9.999	71	19,9	507070	9,0
3.000 -4.999	46	12,9	180761	3,2
Under 3.000	128	35,9	224635	4,0
Sum	357	100,0	5627400	100,0

Skal det være sånn?

Flakstad bestemmer

Nasjonal verstingliste

Nr	Tettsted	Antall kommuner involvert	Kommuner	Samlet innb.tall 2023	Innb.tall utenfor senterkommune/største kommune	Andel innb. utenfor senterkommune/største kommune
1	0801 Oslo	9	Oslo, Bærum, Asker, Lillestrøm, Lørenskog, Nordre Follo, Rælingen, Nittedal, Lier	1082575	376932	34,8
2	4522 Stavanger/Sandnes	4	Stavanger, Sandnes, Sola, Randaberg	234757	99243	42,3
3	2003 Drammen	5	Drammen, Lier, Øvre Eiker, Asker, Holmestrand	122955	28419	23,1
4	0022 Fredrikstad/Sarpsborg	2	Fredrikstad, Sarpsborg	120332	49632	41,2
5	3005 Porsgrunn/Skien	3	Porsgrunn, Skien, Bamble	95763	45156	47,2
6	2521 Tønsberg	2	Tønsberg, Færder	55387	17979	32,5
7	6025 Ålesund	2	Ålesund, Sula	55386	9076	16,4
8	0031 Moss	2	Moss, Vestby	49428	6581	13,3
9	4532 Haugesund	2	Haugesund, Karmøy	46359	9351	20,2
10	3511 Arendal	2	Arendal, Grimstad	44856	6293	14,0
11	1001 Hamar	3	Hamar, Ringsaker, Stange	29605	2686	9,1
12	1511 Gjøvik	2	Gjøvik, Vestre Toten	28494	7700	27,0
13	0512 Ski	2	Ski, Nordre Follo	21434	6965	32,5
14	4042 Vennesla	2	Vennesla, Kristiansund	13803	2434	17,6
15	4591 Bryne	2	Time, Klepp	13151	2020	15,4
16	4601 Ålgård/Figgjo	2	Gjesdal, Sandnes	11876	2218	18,7
17	4592 Kvernaland	3	Klepp, Time, Sandnes	7824	3501	44,7

4 kjernekommuner i Ålesund byregion: Ålesund, Sula, Giske, Haram

Syv generalistkommuner på Søre?

**Største rådhusetthet i integrert kommuneregion
- utenom de flerkommunale byregionene**

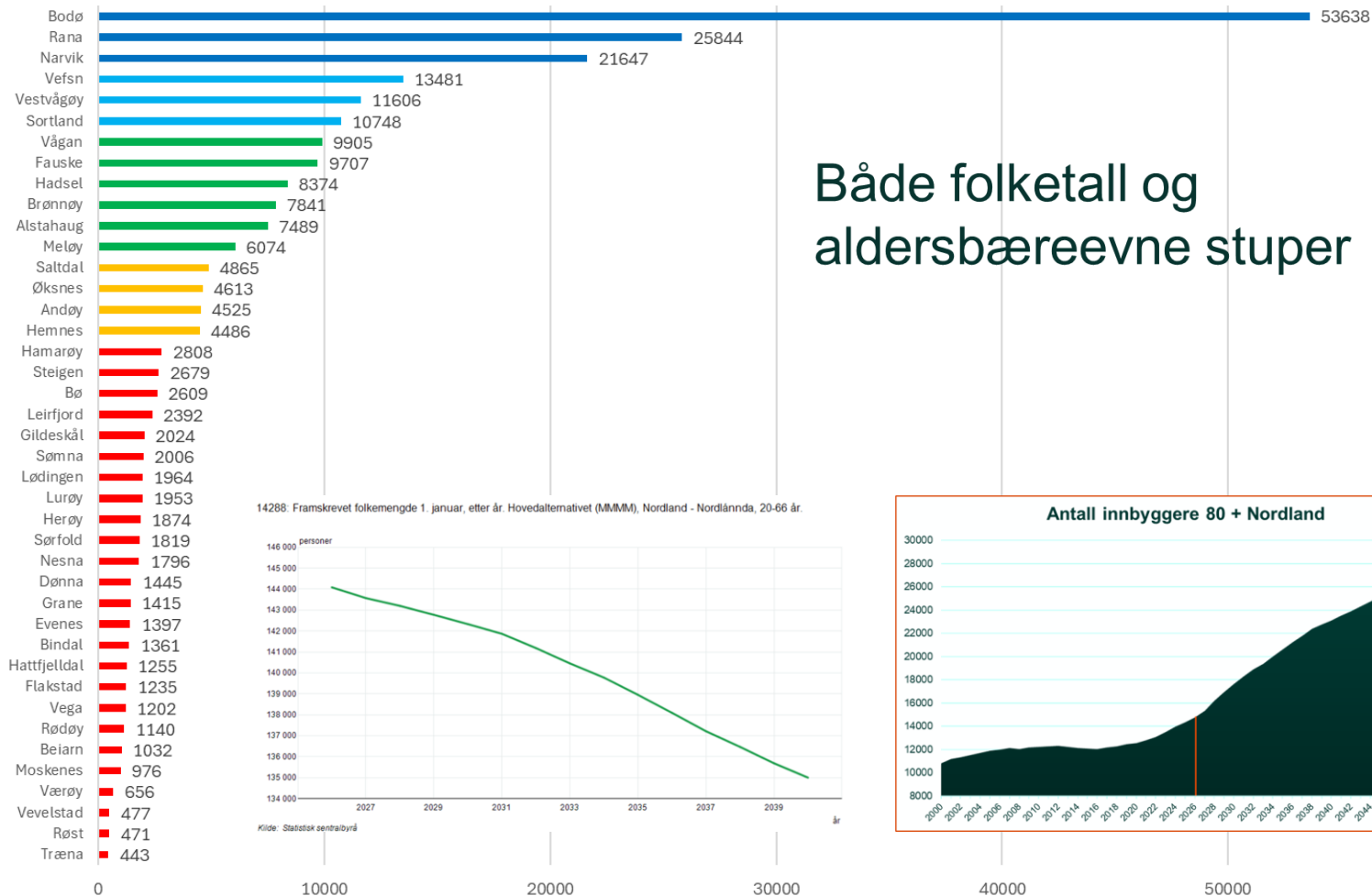
1. **Søre Sunnmøre**
2.
3. Sør-Troms/Nordre Nordland
4.
5. Haugalandet
6.
7. Østre Agder
8.
9. Romerike
10.

Avstander og reisetid regnet fra Dragsund		
Ulsteinvik	9 km	10 min
Hareid	18 km	19 min
Fosnavåg	20 km	22 min
Ørsta	29 km	28 min
Volda	29 km	28 min
Fiskå	39 km	59 min

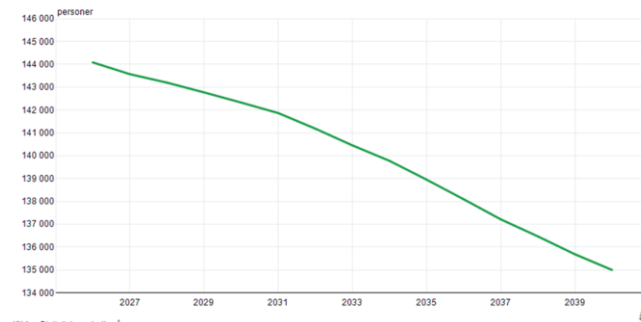
41 kommuner i Nordland?

Folketall pr. 1.1.2026

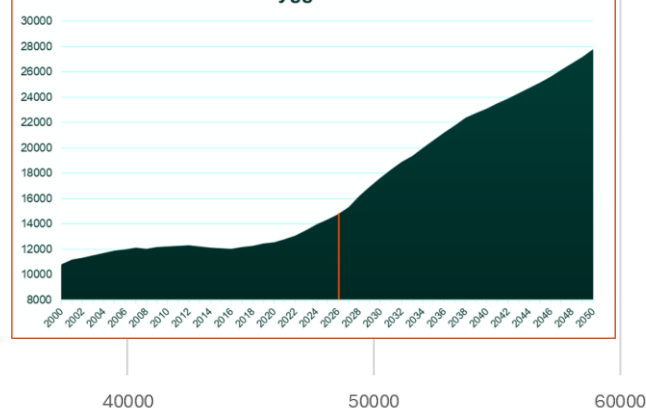
Både folketall og
aldersbæreevne stuper

14288: Framskrevet folkeemenge 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Nordland - Nordlännda, 20-66 år.

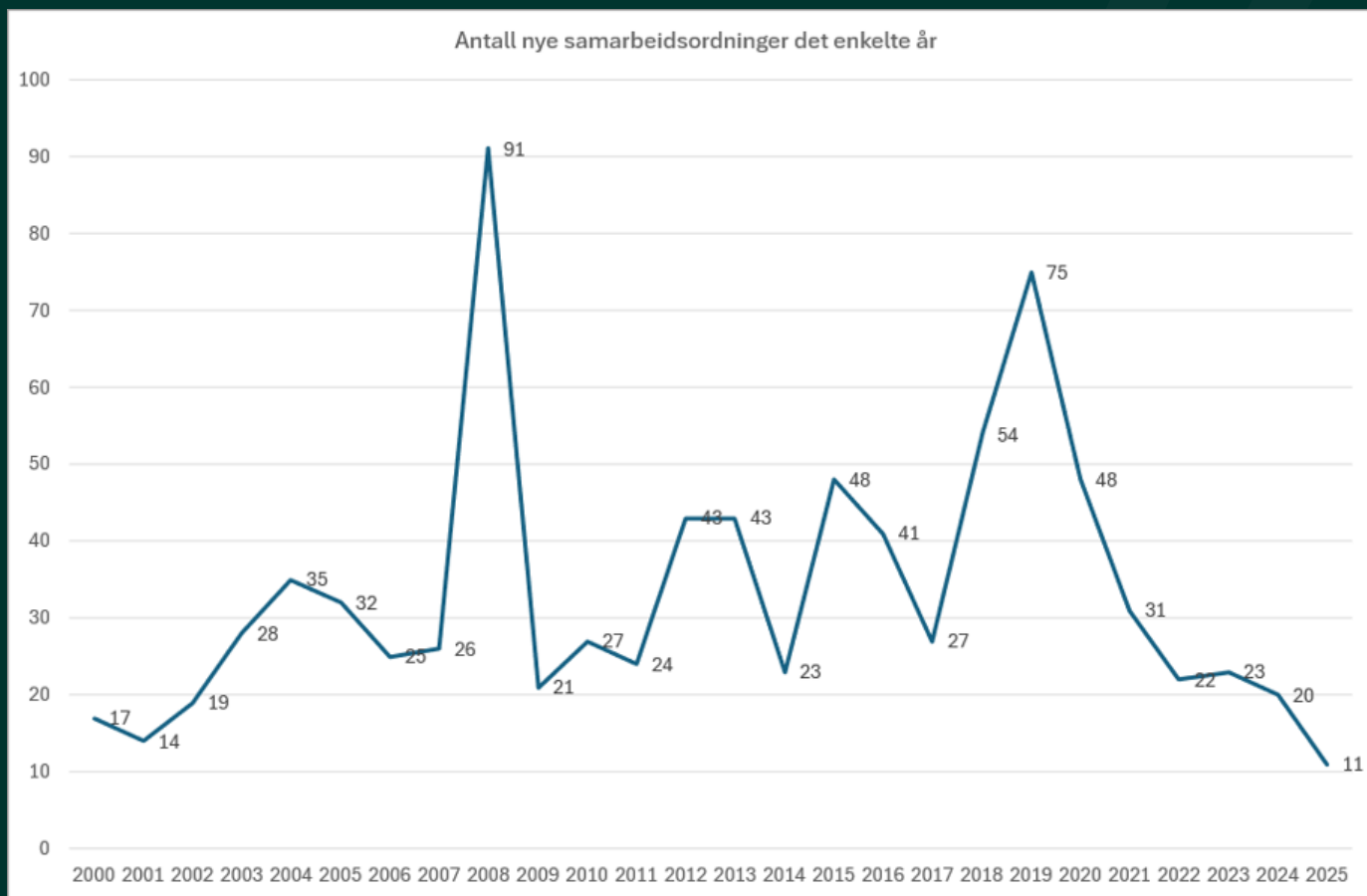

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Antall innbyggere 80 + Nordland

I kombinasjon med negativ samarbeidstrend

Vestvågøy har sagt opp
Lofoten IKT, Vågan
NAV Lofoten

Narvik har sagt opp
verts-kommuneavtaler
om barnevern og
legevakt med Evenes,
NAV og krisesenter
med Evenes og
Gratangen

Noen mobiliserer

- Alle kommuneregioner i Trøndelag
- Alle i Møre og Romsdal?
- Kongsbergregionen
- Romerike/Oslo Nord
- Listerkommunene
- M.fl.

Værnesregionen Vertskommunesamarbeid

VR samarbeid pr 01.01.26:	Stjørdal	Malvik	Frosta	Meråker	Selbu	Tydal	andre
VR administrering	1	1	1	1	1	1	1
VR Innkjøp	1		1	1	1	1	Holtålen
VR Regnsk./fakt. og lønn	1	1	1	1	1	1	1
VR IKT	1	1	1	1	1	1	Malvik fra 01.01.25
VR Legevakt	1			1	1	1	1
VR Respons	1	1	1	1	1	1	13 i tillegg til VR- flere på vei
VR DMS							avsluttes pr 01.01.26
VR Forvaltningskontor							avsluttes pr 01.01.26
VR Barnevern	1		1	1	1	1	1
VR PPT	1		1	1	1	1	1
VR NAV	1		1	1	1	1	1
VR Kommuneoverlege	1			1	1	1	1
VR Psykolog barn og unge	1		1	1	1	1	1
VR Brann og redning	1			1	1	1	1
VR Areal og miljø	1		1				
VR Vannforvaltning	1			1			
VR Personvernombud	1	1	1	1	1	1	1
VR Frisklivssentral	1			1	1	1	1
VR Dokumentasjonsenter	1	1	1	1	1	1	1 nytt fra 01.01.26
SAMLET VR	17	5	11	15	15	13	

Framdriftsplan

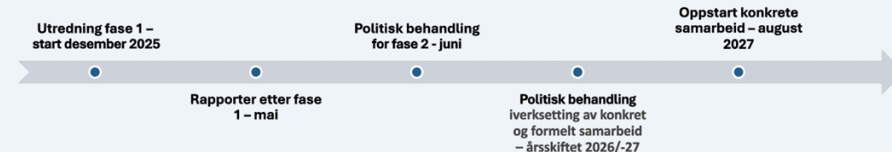
Administrative områder

- sentralbord, arkiv og postmottak
- lønn, regnskap og fakturering

Samfunnsutvikling

Områder aktuelle for samarbeid er ennå ikke avklart

Alle mulige tjenestestrukturer i MR

- 7 IKT-tjenester, hvorav 3 kommunale (Vanylven, Stranda og Sykkylven) og 4 interkommunale
- 26 lønnskantor, hvorav 25 kommunale og 1 interkommunalt (Kristiansund/Averøy)
- 27 regnskapskontor, alle kommunale
- 2 revisjonstjenester, begge interkommunale
- 4 kontrollutvalgssekretariat, alle interkommunale
- 27 planadministrasjoner, alle kommunale (ingen helhetlige regionale plankontor)
- 5 legevaktsentraler, alle interkommunale
- 9 legevakter, hvorav 1 kommunal (Vanylven) og 8 interkommunale
- 27 kommuneoverleger, alle kommunale
- 16 ø-hjelpstilbud/sengepost, hvorav 12 kommunale og 4 interkommunale
- 15 barnverntjenester, hvorav 10 kommunale og 5 interkommunale
- 3 barnevernvakter, alle interkommunale
- 19 NAV-kontor, hvorav 13 uten og 6 med interkommunalt samarbeid om kommuneoppgaver
- 17 PP-tjenester, hvorav 12 kommunale og 5 interkommunale
- 4 kompetanseregioner for skoler og barnehager (oppvekstssamarbeid), alle interkommunale
- 20 landbrukskontor, hvorav 16 kommunale og 4 interkommunale
- 3 interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA), alle interkommunale
- 15 brannvesen, hvorav 11 kommunale og 4 interkommunale
- 6 renovasjonsordninger, hvorav 1 kommunal (Vanylven) og 5 interkommunale miljø- og avfallsbedrifter

IKT

IKT Orkidé
ROR IKT
eKommune Ålesund
Søre Sunnmøre IKT

Kontrollutvalgssekretariat

Kontrollutvalgssekretariat Nordmøre
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Sunnmøre Kontrollutvalgssekretariat IKS
Vest Kontroll (omfatter også Kinn kommune i Vestland fylke,
vises ikke i kart)

Innkjøp

Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid
ROR Innkjøp
Sunnmøre Innkjøpssamarbeid

Revisjon

Møre og Romsdal Revisjon SA
Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS

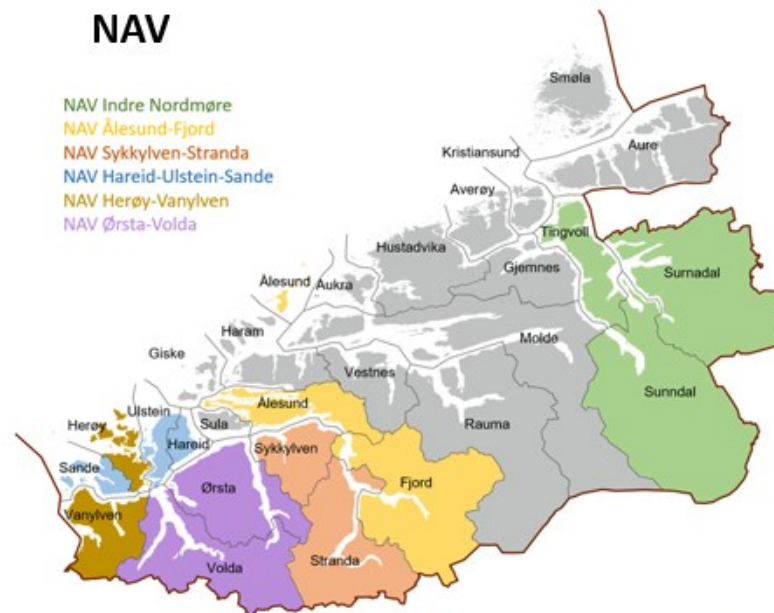
Barnevern

Barnevernstjenesten Kristiansund, Averøy og Gjemnes
Indre Nordmøre Barnevernstjeneste
Barnevernstjenesta i Molde, Aukra og Vestnes
Stranda og Fjord barnevern
Søre Sunnmøre Barnevernsamarbeid

NAV

NAV Indre Nordmøre
NAV Ålesund-Fjord
NAV Sykkylven-Stranda
NAV Hareid-Ulstein-Sande
NAV Herøy-Vanylven
NAV Ørsta-Volda

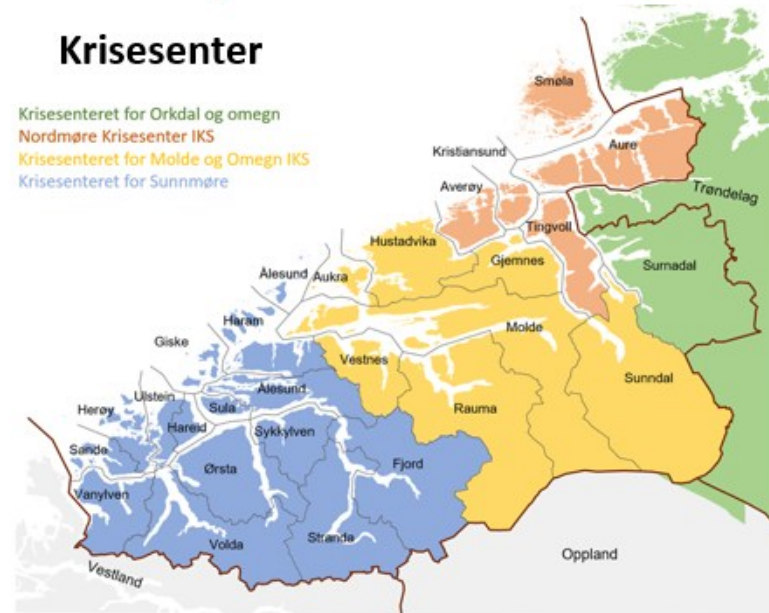
Barnevernsvakt

Barnevernsvakt for Nordmøre og Romsdal
Barnevernsvakten på Sunnmøre
Trondheim Barnevernsvakt

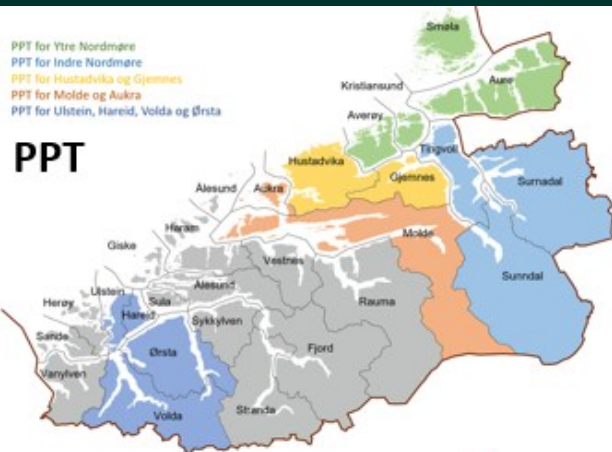
Krisesenter

Krisesenteret for Orkdal og omegn
Nordmøre Krisesenter IKS
Krisesenteret for Molde og Omegn IKS
Krisesenteret for Sunnmøre

PPT for Ytre Nordmøre
PPT for Indre Nordmøre
PPT for Hustadvika og Gjemnes
PPT for Molde og Aukra
PPT for Ulstein, Hareid, Volda og Ørsta

PPT

Gjemnes og Kristiansund landbrukskontor
Nordre Sunnmøre landbrukskontor
Søre Sunnmøre landbrukskontor
Landbrukskontoret for Ørsta og Volda

Landbruk

ReMidt IKS
Romsdalsfylkveia Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Volda og Ørsta Reinholdsværk IKS
Søre Sunnmøre Reinholdsværk IKS
Attvinn AS

Renovasjon

Nordmøre Interkommunale brann- og redningstjeneste
Nordmøre og Romsdal brann- og redning IKS
Ålesund Brannvesen KF
Hareid og Ulstein Brannvesen

Brann

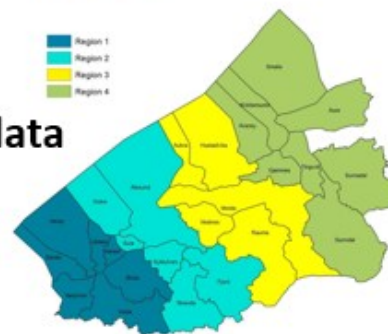
Nordmøre Interkommunale utvalg mot akutt forurensing
Romsdal Interkommunale utvalg mot akutt forurensing
IUA Sunnmøre kommunalt oppgøvelsesskap

IUA

Region 1
Region 2
Region 3
Region 4

Geodata

Helsekommuner

Felles helsehus/DMS

Én helsesjef

Én helseplan

Ett helsefellesskap

- 🎯 Sterkere primærhelsetjenester
- 🎯 Vekt på forebygging
- 🎯 Laveste effektive behandlingsnivå
- 🎯 Deling av fagpersonell
- 🎯 Minst mulig samhandlingsbyråkrati

Lov om forpliktende interkommunalt samarbeid

Formål

Sikre bærekraftig kritisk tjenestestruktur og samfunnssikkerhet

Prioriterte oppgaver

Helsetjenester, sosialtjenester, beredskapsfunksjoner

Landsdekkende struktur

Nasjonale kriterier, kommunene velger partnere

Organisering

Krav til grunnavtale, Kommunalt Oppgavefellesskap med beslutningsmyndighet

Finansiering

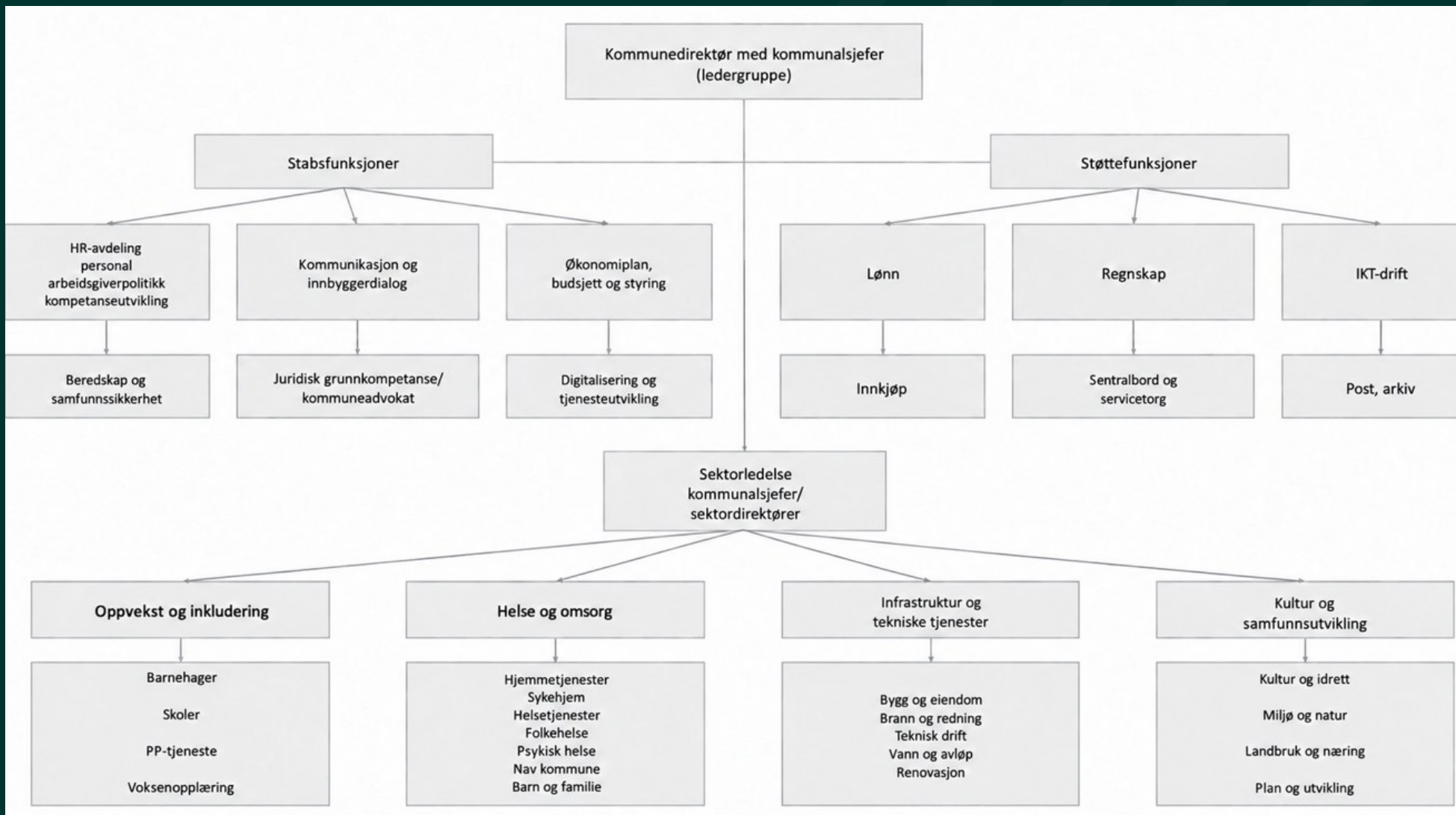
Nasjonale kriterier, lokal tilpasning

Særskilte krav til alle kommuner under 3.000 innbyggere?

Fire dimensjoner ved kommunestrukturen

1. Kommunenes geografiske funksjonalitet
2. Administrative grunnressurser i kommuneorganisasjonen
3. Politisk kompetanse, kapasitet og styringsevne
4. Kommunens samlede systemkapasitet inkl. interkommunalt samarbeid

Alle kommuner må ha et minimum av grunnressurser i egen organisasjon for å sikre drift, styring og utvikling

Kloke ord

Har vi organisert kommunene for den omstillingen vi trenger?

Vi må snakke mindre om hvor mange kommuner vi skal ha og mer om hvordan vi organiserer dem for utfordringene som er her.

- Demografien er ikke et problem vi kan løse. Den er en rammebetingelse vi må organisere oss for, skriver artikkelforfatteren. Bildet viser partileder og statsminister Jonas Gahr Støre på Tasta sykehjem under lokalvalgkampen i 2023 sammen med daværende Stavangerordfører Karl Nessa Nordtun. Foto: Agnar Kaarbøl

Synnøve Tangen
ASSISTERENDE KOMMUNEDIREKTØR,
KRISTIANSUND

PUBLISERT 01.09.2026 - 08:40

Kommunene er i stor grad organisert vertikalt. Det er nødvendig. Myndighet må delegeres, budsjettansvar plasseres og beslutninger tas nær tjenestene.

Jo større kommunen er, desto viktigere blir denne arbeidsdelingen. I Kristiansund har vi mer enn 2.500 ansatte. Kommunen er organisert i fire sektorer, 32 enheter og over 120 avdelinger. Samtidig har kommuneovergripende funksjoner myndighet knyttet til folk og organisasjon, økonomi, digitalisering og KI.

Dette er ikke unødvendig byråkrati. Det er en konsekvens av kompleksiteten i en stor tjenesteorganisasjon. Men det skaper et paradoks:

Vi kan ha god styring i hver del av organisasjonen og samtidig streve med å løse utfordringene på tvers.

Norge har 357 kommuner med svært ulike forutsetninger. En liten kommune kan ha korte beslutningsveier og god oversikt, men samtidig mangle robuste fagmiljøer og spesialisert utviklingskapasitet.

En større kommune kan ha denne kapasiteten, men møter en annen utfordring: kompleksitet. Flere tjenester, ansatte, ledere og fagmiljøer gjør arbeidsdeling nødvendig – og samordning vanskeligere.

Den lille kommunen kan mangle kapasiteten som skal kobles sammen. Den store kommunen kan ha kapasiteten, men streve med å koble den sammen.

Felles digital verdiskaping 2026 – 2030

Vedtatt av rådgivende organ (RO) 22.01.2026 – sak 2/26

Fokusområder i vår strategi

Innhold

Felles digital verdiskaping 2026 - 2030

Fokusområder i vår strategi.....

Bruker i sentrum.....

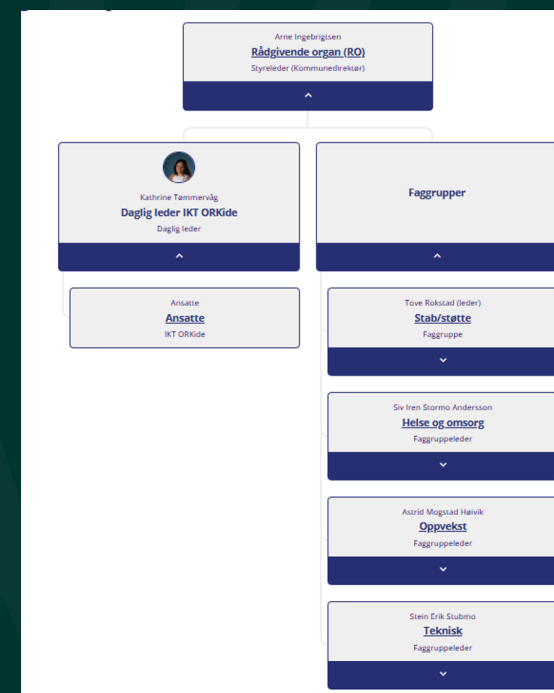
Samhandling og fellesressurser

Innovasjon og utvikling.....

Effektivisering og kvalitet.....

Sikkerhet og tillit.....

Kompetanse og attraktivitet.....

Fem konklusjoner

1. Kommunene i alle deler av landet må dele mye mer på knappe fagressurser
2. Alle kommuner må ha et minimum av grunnressurser i egen organisasjon
3. Kritiske nasjonale tjenester må sikres gjennom enten større kommuner eller lovregulert samarbeid
4. Stortinget bør trekke opp mål og prinsipper for endringer i kommunesystemet
5. Vi står foran et langvarig reformarbeid

Kommunescenarier 2040

Sammenbruddet

Veien til dit ingen ville

Smertens vei

Tilpasning år for år

Tenke langt

- handle nå

Hva skjer?

-Kanskje først og fremst et spørsmål om politiske valg og handlekraft?

Sammenbruddet

Veien til dit ingen ville

Smertens vei

Tilpasning år for år

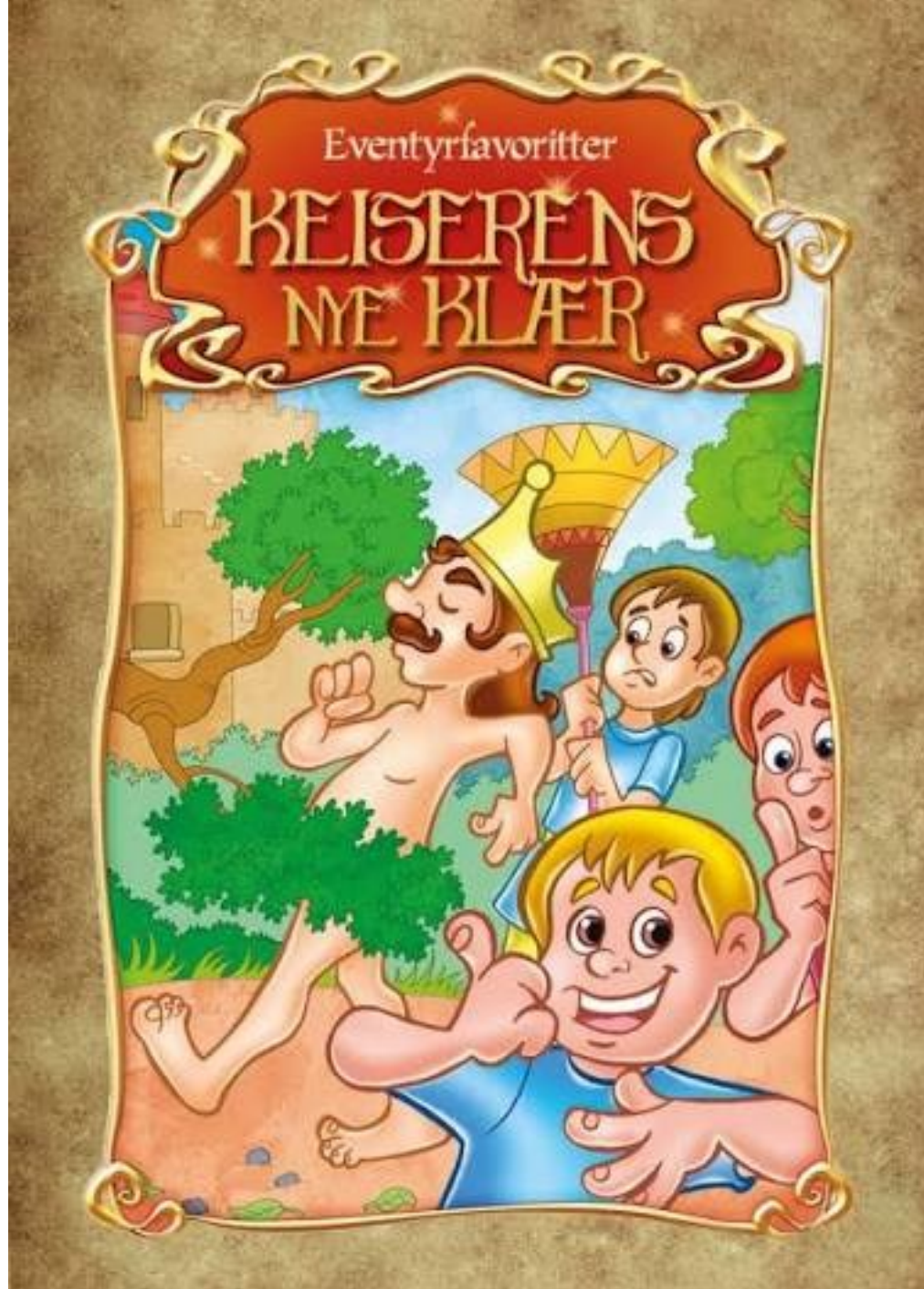
Tenke langt

- handle nå

Mulige fremtider

«Alle» er enige om at keiseren er naken, men «ingen» tør å si det høyt – særlig ikke på Stortinget....

Takk for oppmerksomheten!

hm@nivianalyse.no

gv@nivianalyse.no